

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vln., na 8 straneh 60 vln. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročila, inserate in reklamacije, za inserate se plačuje od enostopne peščice za enkrat K 1.60. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vln. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne; Nezaprite reklamacije so pošiljate prošje.

Usodepolna odločitev.

Celo Evropo in izvenevropski svet pretresa hudi notranji boji in krize. Svetovna vojska je prinesla strašno upoštevanje in ljudje v svoji nezadovoljnosti iščejo novih potov ali s strastjo služijo staremu maliku: denarju. Pokvarjenost, zaslepljenost, zvižanja in poštenost, vse se bori za oblast, pla se uveljavlja in vlada narodom.

Tudi mi v jugoslovanski državi stojimo pred težkimi odločitvami, ki bodo vplivale na obstoj in razvoj ljudstva in države ter cele uprave in celega družabnega reda.

Trije glavni načini, trije sistemi so, ki se borijo za nadoblast med seboj. Imamo pot kapitalističnega liberalizma, ali pot materijalističnega komunizma ali pot krščanskega solidarizma. Kar je med temi tremi, je le polovičarstvo in je poizkus ljudi, ki ne znajo globoko misliti ali pa se strahopetno bojijo pravih, zaključkov ali pa jih hinavsko prikrivajo.

Ali hočemo kapitalistični liberalizem?

Naše ljudstvo je na lastni koži spoznalo in občutilo v preteklosti ter čuti še v sedanjosti brezsrčni kapitalistični liberalizem, samo da ga ni bilo imenovati s pravim imenom. Le vprašajte vi mladi ljudje na deželi še žive naše najstarejše može in žene, kako so tlačanili najprej graščakom in potem mestnim purgarjem, ki so naše kmetstvo in sicer kmete te večinoma ravnotako kakor viničarje zaslužnili s tem, da so jim dajali na posodo denar za naravnost strašne obresti od 10% do 20% in še več. Zraven teh pa so te pijavke še „za dobroto“ zahtevale vse, kar je zmogla kmetijska hiša in pridelala žuljeva roka: jajca, perutnino, svinje maslo, mast, kapuni in košturni, pšenica in vino, vse je šlo za „obresti in dobroto“ v purgarsko malho in nemški purgarski krof.

Pozneje so malo milejše na podoben način gospodarili naši advokatski prvaki — le malo je lepih izjem! — in njihovi nasledniki demokrati ali pravilno: liberalni advokati, trgovci in verižniki. Ti se združujejo v ogromnih podjetjih in bankah, da delajo tam z ljudskimi žulji na lahek način ogromne dobičke.

Da pa ljudstvo teh samopašnežev in njihovega početja ne bi spoznalo, dajejo del teh dobičkov za plačane agitatorje in časopise, da zaslepljujejo in mamijo ter razdvajajo ljudstvo ter ga odvrčajo od spoznavanja resnice.

Glejte, to je vse kapitalističen liberalizem, ki zastruplja dušo in zaslužni ljudstvo in proti njemu bijemo v politiki v „Kmetijski zvezi“ organizirani rojaki doma in v Beogradu težek boj, na gospodarskem polju pa sto, naše krščansko, ljudsko združništvo proti bankam in kapitalističnim oderuhom.

Odločite se, ali hočete biti sužnji liberalnega kapitalizma in njegovih odkritih in skritih priganjav, ali pa hočete biti sami svoji gospodarji s svojim imetjem in gospodarji pridelkov svojih rok in svojega uma! Mislim, da ga ni pametnega kmeta in kmetijskega delavca, ki bi podpiral laždemokratski liberalni materijalizem ter mu zaslužnil sebe in svoje otroke!

Kaj pa z materijalističnim socijalizmom in komunizmom?

Na prvi pogled imata ta dva mnogo prikupljivega in mamečega. Toda pri podrobnejšem opazovanju in premišljevanju doženemo sledeče: Materijalistični komunizem ali boljševizem oznanjajo sedaj povsod po svetu ljudje, ki bi radi živeli brez truda in brez dela. Oznanjajo ga, deloma plačani, deloma neplačani mladi neizkušeni ljudje, ki si sami niso znali prislužiti še niti toliko, da bi si brez pomoči staršev in drugih kupili svoje hlačice.

O pogubnosti in neizvedljivosti komunizma, ki se pri nas skriva v imenu Kmetijsko-delavskih zvez, bomo še podrobno govorili. Za danes povdarimo le, da so oznanjevalci tega posvetnega evangelija v dejanjih pokazali povsod, kako ubija z nasiljem vso svobodo, vse blagostanje, ves razvoj ravno komunizem. Poglejmo komuniste in njihova dejanja na Ogrskem, poglejmo njih poizkuse na Nemškem, posebno Saksenskem, poglejmo jih pa v prvi vrsti v Rusiji! Povsod samo nasilje, pogin in propad. Za danes navedemo samo dve priči za našo trditve kot prvo pričo:

najboljšega in največjega pisatelja Rusov in zagovornika delavcev in trpečih sploh: Maksima Gorkija, in kot drugo pričo vse tiste naše ujetnike, ki so se sedaj, ne pred letom, vrnili v naše kraje.

Slavni pisatelj Gorki, ki je bil sam delavec v pekarni, v tovarnah, na tadjah, se z žalostjo in s stidom obrača od sedanjega ruskega boljševizma, čeravno je začetkoma ravno on to gibanje najbolj podpiral in največ zanj storil.

Naši ujetniki, ki so se vrnili nekteri ravno zadnje tedne, pa so vam domače žive priče, kako je nemogoče komunistične misli pretvoriti v dejanje.

Kot posebno pričo, pa navajamo, zopet enega Rusa, ki je bil v svetovni vojski kot ujetnik na spodnjem ptujskem polju in se je ob prevratu leta 18 vrnil v domovino. Sedaj je prišel nazaj in je izjavil: „Imam v okolici Moskve posestvo, toda sedaj je pri nas tako, da sem raje prišel nazaj, da služim kot hišec in delavec, samo da imam mir in varnost življenja. Tako dolgo ostanem, da bo v Rusiji drugače! Ali hočemo še boljšega dokaza, da materijalistični komunizem in socijalizem nista zmožna napraviti miru, reda, varnosti in dati človeku svobodo in pravico?!

Le naš program,

program krščanskega solidarizma, ki hoče v delu in krščanskem sporazumu vseh stanov, posebno pa kmeta in kmetijskega delavca dovesti do blagostanja in zadovoljnosti je zmožen in sposoben ustvariti zopet blagostanje, napraviti red, zasigurati mir in podati ljudem v njihova sreca ono osebno tiho zadovoljstvo brez katerega ni tukaj na zemlji sreče. O naših ciljih, o naših namenih bomo govorili in pisali tudi še podrobneje. Za danes povdarimo še enkrat: tri glavne smeri so in za eno izmed njih se bo moral vsakdo odločiti. Ali hočemo: liberalno kapitalistični laždemokratizem, ali hočemo svobodo in vsak razvoj pobijajoči komunizem z njegovim krutim terorjem malega, organiziranega dela delavstva, ki stoji pod vodstvom brezvestnih hujskačev in pustolovcev ali pa hočemo z železno voljo graditi in prenavljati našo državo in človeštvo sploh, na podlagi krščanstva in krščanskega solidarizma. Osebe bodo izginile, odločitev pa bo padla za stoletja!

LISTER.

Delo za stranko.

(Govoril na zborovanju KZ ob priliki orlovskega tabora kmet Dav. Krajnc.)

Dragi zborovalci! Pri vsaki človeški družbi, bodisi država, občina ali društvo, ima družba svoje pravice in dolžnosti do svojih članov, ravno tako pa imajo tudi člani družbe ali društva svoje pravice in dolžnosti do družbe. Pravice članov so za družbo dolžnost in pravice družbe so za člane dolžnost.

Svet je že tako ustvarjen, da pravico povsod zahteva, dolžnost mu je pa breme, ki bi se ga najraje otresel in drugim naprtil. Zato je treba o dolžnostih večkrat govoriti. Dolžnost je seme, iz katerega raste pravica, kakor kmet, čim več seje in vesteje, tem večjo žetev lahko pričakuje; tako tudi člani društva čimbolj spojujejo svoje dolžnosti, temveč pravice lahko pričakujejo.

Moj namen je danes govoriti o naših dolžnostih do Kmetijske zveze. Prva dolžnost pristašev Kmetijske zveze je, da so odločni. Koliko je ljudi, ki so na zborovanjih, kjer so zbrani izključno naši pristaši, navdušeni, da bi dali življenje; ako jih pa v kaki krmi zaradi prepričanja nahruli kak liberalci ali komunisti, pa oblečejo Petrovo slabost in zatajijo svoje prepričanje. Taki so, kakor vojak v skladišču, sovražnik se ga ne boji. Naša sveta dolžnost je, da nastopimo kot junaki, ne skrivajmo barve. Na dan, in na plan, k luči, da nas svet vidi, da zgine sovražniku pogum, saj se borimo za sveto stvar. Če si liberalci, komunisti, ki se bore proti krščanskim idejam, upajo nastopati tako pogumno, toliko bolj samozavedno moramo nastopiti mi, ki se borimo za krščanski prapor.

Druga naša dolžnost je delavnost za Kmetijsko zvezo. Delavnost je lepa čednost. Toda stane truda in se je večasih treba potiti. Zato mnogim ni prav pri srcu; posebno pri kaki družbi ali društvu, koder se mora delati bolj za „Bog plati“, se marsikdo zboji truda. Tudi pri Kmetijski zvezi se mnogi dolžnosti dela ne zavedajo. Poslanci naj delajo, saj smo jih zato volili, pa ministri, pa bo bolje na svetu! Toda če poslanci delajo, še to ni dovolj. V stranki moramo delati tudi mi. Poslanci imajo moč le, ako je tudi ljudstvo v stranki navdušeno za kako stvar ter podpira poslance s shodi, resolucijami, peticijami in drugim. Vsem je znana majniška deklaracija. Zamislil jo je Jugoslovanski klub; toda s tem še stvar ni bila rešena. Koliko se je agitiralo za podpise, se delalo po shodih ter drugače in ravno to delo ljudstva in med ljudstvom je rodilo sad „Jugoslavijo.“ Prosvetno društvo je izdalo slaboglasen učni načrt. Poslancev je naših malo, sami bi ne mogli nič narediti, a podpirajo jih je ljudstvo, delalo se je med ljudstvom in se še dela, da bo načrt popolnoma pokončan, treba je, da sodelujemo s poslanci in jih podpiramo, ker le tedaj bomo z našo stranko kaj dosegli. Delati je treba dalje z agitacijo. Za stranko moramo agitirati vsikdar in povsod, pri vsaki priložnosti; nasprotnike prepričevati, omahljivce nagovarjati in pristaše navduševati, je naša dolžnost. Naše časnike imeti v hiši in drugim dati čitati, je tudi dolžnost. Primimo se dela za stranko in stranka bo potem lažje vršila svojo nalogo. Poleg dela moramo pa stranko na zunaj tudi zagovarjati, ne pa grajati, ker pomanjkljivosti so pri vseh strankah, najmanj jih ima gotovo KZ. Po mojem mnenju je največja ta, da je preveč popustljiva proti nasprotnim strankam, ki ji hočejo čez glavo zrasti in klobuk vzeti. Zato branimo našo stranko proti vsem nasprotnikom. Dozdaj sem našteval bolj duševno moralne dolžnosti. Sedaj pa hočem govo-

riti o dolžnosti, ki ni nič manj važna, kot odličnost in delavnost.

Nobena človeška družba ne more shajati, ako te dolžnosti ljudje ne bi izpolnjevali. Vsaka družba ali društvo mora propadati, ako jo njeni udje le količak zanemarjajo. Popoln nered bi nastal, ako bi se državljanji naenkrat odpovedali tej dolžnosti. Nič bi ne pomagalo še tako junaštvo vojakov, sovražnik bi prišel v deželo in bi vse pokončal. Roparji bi se pojavili na vseh krajih in nihče bi jih ne lovil. Dolžnost, ki pomaga do reda, do blagostanja in moči, ta dolžnost je denarna dolžnost — strankin davek! Denarne dolžnosti se ljudje premalo zavedajo, preslabo jo izpolnjujejo. Dolžnost je, da je treba dati mali davek za stranko, ki dela za krščansko idejo, krščansko prepričanje slovenskega naroda. Dragi! Borba je huda, nasprotniki so na delu. Treba je, da dela i Kmetijska zveza, delajo časniki, prišle bodo volitve, in treba bo mnogo pisanja, letakov, brošur, treba shodov in tiskovin, odkod se naj to vzame? Eden sam tega ne zmore in pri nas je pri mnogih taka malomarnost. Posebno taki, ki pravijo, da stranka nič ne stori, navadno ne izpolnjujejo te svoje dolžnosti. Poglejmo socijaldemokrate: navadni delavci plačujejo v strankin sklad mesečno od 5 do 10 K, imajo nastavljene svoje tajnike, ki se za nič drugega ne brigajo, kakor samo za strankine zadeve in so zato imenitno plačani in delajo za to tudi z vso energijo za delavce. Pri Kmetijski zvezi je letnina tako mala, da jo zamore plačati (2 K) najubožnejši bajtar, ako ina le malo volje. Vsak malo bolj premožen pa naj podvoji, potroji ali podesetori ta znesek. Ako pride k tebi prijatelj, ki ti je mnogo dobrega storil, ti ni žal plačati zanj par litrov. Koliko dobrega ti je storila že stranka, kako se bori za dobrobit kmeta in mi ne bi darovali za njo par kron vsako leto? Glejte pisarne imamo, koliko vlog se reši tukaj na leto glede dohod-

Naš državni proračun in naše finance.

(Govoril na shodu Jugoslovanske kmetijske zveze posl. J. Vesenjaka.)

Carine in monopoli.

Stara Srbija je imela davčni sistem, ki je v najizdatnejši meri slonel na indirektnih davkih, posebej na carini in monopolih. To znači vedno obremenitev najširših, revnih slojev v državi. Gotovo tak davčni sistem socialno ni pravičen in gospodarsko ni utemeljen.

Carina ima prvo svojo zadačo, da štiti domačega proizvajalca, šele v drugi vrsti ima namen, da zadosti fiskalnim interesom države. Pospesevati izvoz domačih proizvodov, omogočiti domačo solidno industrijo, sploh skrbeti za razmah vseh panog narodnega gospodarstva, je naloga carinske in tarifarne politike.

Kaj imamo v resnici sedaj? Ne samo, da je celotni sistem protiven onim ciljem in nalogam, katere sem označil kot bistvo carinske politike, imamo se naravnost strašno okosteneli aparat, ki sikanira in ovira državljane ter otežuje ali celo onemogočuje marsikatero zboljšanje našega gospodarstva. Ves način carinjenja, carinsko postopanje je skrajno nedostopno, da ne rabim ostrejšega izraza. Povrh pa trgovinski in finančni ministri še v ta sistem vsak teden vrtajo luknje ali pa zabijajo kline, da je zmeta še večja. V primeren red bomo prišli, ako se ugotovi naši osnovni zahtevi: carinski sistem in carinska uprava morata štiti našega producenta. Da se to doseže, treba vse carinske predpise Stare Srbije na podlagi temeljitih pa hitrih predpovedovanj s prizadetimi preurediti primerno novim razmeram in novim zahtevam, da bo rastla davčna moč državljanov. Takšni eksperimenti, kakor se godijo ti dve leti z izvoznim in uvoznim carino, kažejo samo nezrelost in nejasnost v ciljih ter nam neizmerno škodijo na ugledu zunaj in naš gospodarstvo uničujejo na znotraj. Torej kratko: pri carini temeljito revizijo pri uvoznih in izvoznih tarifnih in zboljšanje carinskega poslovanja!

Glede monopolov velja bistveno isto. Sedanja uprava monopolov po svojem osebnosti in po svojem ustroju daleko ni zmožna, da bi prevzela in dobro ali vsaj za silo izpolnjevala one naloge, ki jih je finančni minister v letošnjem proračunu nalaga. Sedaj pa imamo celo kramarje in ne državno upravo za veliko državo. Monopoli naj se upravljajo dobro urejeni in deljeni po predmetih in krajinah. Monopoli naj so državni važen vir dohodkov, toda država ne sme biti z njimi glavni navijalec cen! Mi torej dovoljujemo razširjenje državnih monopolov, toda le pod pogojem, da je ljudstvu zajamčena primerna pravočasna dobava in tudi cena.

Zemljišni davek.

V predloženem proračunu je tudi bridko iznenadenje za posestnike zemljišč. Početvori naj se po mnenju finančnega ministra zemljišni davek. Opozoriti pa Vas moram, da se smatrajo tudi bivše deželne doklade kot državni davek. Jaz vidim v početvorjenem davku le upeljavo dinarske valute. Dobro: če se ubije krona, naj se ubije povsod, tudi pri kmetovih plačilih. Demokratskega slepomišljenja z valuto, kakor je to pričel Veljkovič in mu je pomagal Kramer, bodi enkrat konec! Ljudstvo naj izve, na čem da je! Sicer pa sem glede zemljišnega davka mnenja, da bi ga bilo treba odpraviti, saj imamo itak osebno dohodnino.

Osebna dohodnina.

Živi v državnem zboru tudi svoje izpremembe. Predvsem se razširi na ostale pokrajine, kjer računamo s krono. Zakaj ne na vse kraje, tega nam naš finančni minister v predlogi ne pove, pri razpravi pa še do tega poglavja v finančnem odseku nišmo prišli. Moje in klubovo stališče je znano iz raznih poslušanj, upitov in interpelacij, ki so jih podali klubovi člani. Zvišanje eksistenčnega minima od 1600 K na 3200 K, torej na dvojni znesek, je docela nezadostno. Ko pridemo do razprave o tej točki, povdarili in utemeljili bomo staro zahtevo Jugoslov. kmetijske zveze, da se naj davka prosti del zviša na 10.000 K. Dalje govoriti o tej stvari in zavračati laži nasprotnikov se mi zdi pred našimi zavednimi zaupniki neumestno: vsi veste iz „Slovenskega Gospodarja“, iz „Domoljuba“ in iz sej naše stranke, kaj je resnica in kaj laž.

O vinskem davku.

kateri zadene samo štajerski del naše države, smo že v javnosti veliko razpravljali in v Ljubljani in v Beogradu stavili naše zahteve. Naj povdarim tukaj še enkrat: vinski davek v sedanji obliki je neposten po svojem pričetku — za to mi je priča navzoči

nine, drugih davkov, posredovanje poslancev, sporne stvari, ako bi to delo opravljali advokati, kaj bi stalo to! Kažimo se hvaležne in darujemo par kronic v strankin sklad. Bodimo požrtvovalni in podpirajmo svojo stranko, ki se bori za sveto stvar in poiščimo vsako priložnost, da pridobimo kako krono za stranko, pobirajmo na ženitini, pri krstih in pri vsakemu veselemu dogodku, za našo organizacijo. Če bomo tako podpirali svojo stranko, se bo stranka tudi lahko borila za naše prepričanje. Neki vojskovodja je rekel: za vojsko so potrebne tri reči: denar, denar in zopet denar, in mi imamo vojno in sicer s štirimi sovražniki, ki so požrtvovalni in treba nam denarja, da zmagamo z našimi krščanskimi načeli.

Tako smo torej pregledali v kratkem naše najvažnejše dolžnosti. Navdušimo se za nje in jih tudi

poverjenik g. dr. Verstovšek in cenjeni somišljeniki bivši deželni poslanci — vinski davek pa je tudi krivičen, ker težko zadene le majhen del naše države. Ta davek se mora pri nas ali popolnoma odpraviti, ali pa razširiti na vse pokrajine naše države. Če se namreč razširi na vse pokrajine, potem smo si štajerski vinogradniki na čistem, da bo proti njemu nastala v celi državi takšna burja, da ga bode kmalu odnesla. In tako bomo dosegli svoj namen indirektno, ker sedaj ne najdemo dovolj smisla in dovolj posluha za naša tolmačenja niti pri oblastvih niti pri drugih poslancih.

S tem bi dovršil pregled o davkih, ki jih predlaga finančni minister v svojem finančnem zakonu za proračunsko leto 1920-21.

Ker pa se v javnosti mnogo govori o saniranju našega finančnega stanja s pomočjo oddaje premoženja, kakor je to najprej pred svetovno vojsko izvedla za svoje oboroževanje Nemčija in kakor se to predlaga v raznih državah, naj na kratko označim svoje stališče nasproti tej stvari.

Oddaja premoženja je pri finančnikih prav priljubljeno sredstvo. Splošni davek z oddajo premoženja je pri nas tudi v finančnem odboru sprožil demokratski poslanec dr. Brezigar pri razpravi o valuti. Naši finančni ministri so v eni obliki oddajo premoženja že uporabili in sicer zopet tako, da je zadela najširše sloje, ne pa toliko bogataše. Ko je namreč demokratski finančni minister Veljkovič odredil relacijo 1:4 in na podlagi te relacije upeljal izmenjavo, je s tem devalviranjem krono v resnici odzvel posestnikom kron del njihovega premoženja. Odzvel pa je že prej en del, to je 20% pri markiranju, ker ni predvidel nobenega obrestovanja. Sedaj imamo v proračunskem predlogu in smo se o tej stvari bistveno zedinili na sledeče: s tistimi 20% odvzeti zneski se vrnejo, ako ne presegajo 1000 K. Ako pa znašajo te priznalice 1000 K in več, potem se spremene v redno državno posojilo, ki se naj obrestuje s 4%.

Za splošni davek v obliki oddaje premoženja se mi zastopniki v Jugoslov. klubu nismo in ne bomo odločili, ker se dobro zavedamo, da bi takšen davek zadel najtežje naše posestnike brez razlike, posebej pa še slovenske, kjer davčne oblasti postopajo s strogostjo in natančnostjo, ki je v drugih pokrajinah naše države ne poznajo. Tudi v davčni administraciji naše države še dolgo ne bodo dani predpogoji, da bi se takšen davek zamogel za vse pokrajine enakomerno, torej pravično izvesti.

Sklepne besede o davkih.

Zaključujem svoja izvajanja o pregledu davkov in predlogih z zatrdilom: po temeljitim študiranju in prevdaru sem prišel jaz in moji tovariši v Jugoslovanskem klubu do trdnega prepričanja, da davčnih bremen v tej obliki in v tej višini, kakor jih predlaga finančni minister Stojanovič, mi sprejeti ne moremo in ne smemo. Mi smo vajeni povedati našemu ljudstvu vsikdar resnico, saj v tem ravno tiči moč in trdna vez naše organizacije. Zato tudi sedaj pravimo: Vsak naš pristaša, vsak naš zastopnik dobro ve, da vojska ne ustvarja nikdar novih vrednot, temveč jih le uničuje in kvečjemu prenese od ene osebe na drugo, od enega stanu na drugega. To velja temboj o svetovni vojni. Treba je ljudi opozarjati na to dejstvo. Nekateri ljudje še živijo v prazni domišljiji, kakor bivši avstrijski generali, da je država neizčrpljiv vir, iz katerega se lahko do neskončnosti zajema, akoravno se nič notri ne da. To je strašna zmotna in proti tej zmoti se moramo boriti vsi skupaj, če hočemo sploh kedaj urediti državno gospodarstvo.

Kakšna bremena imajo zmagovalci?

Ako se pri nas sliši beseda: slabše je, kot je bilo poprej, imamo povdariti nasproti temu sledeče: Prijatelj, po celi Evropi brez izjeme je slabše, kakor je bilo pred vojno. V Italiji plačujejo približno štirikratne davke, kakor so jih plačevali pred vojno in predno se bodo izklopali iz svojih neskončnih dolgov, bodo plačevali še več ali pa propadli. Francozi in Angleži kot zmagovalci v svetovni vojni plačujejo tudi več kot trikratne prejšnje davke in v drugih državah ni mnogo drugače. Cez draginjo pa se v Parizu in Londonu pritožujejo najmanj tako, kakor mi v Mariboru ali v Ljubljani. Ne bodimo torej krivični nasproti naši državi pri presojanju teh težav, temveč odpirajmo z resnico slepeem očem!

Kako uredimo naše finance?

Zavest nas mora prevevati, da je naša država hišica, da je posestvo, ki so nam ga drugi opustošili in da smo si bratje, ki smo živeli dolgo letni vsak

vestno izpolnjujemo in s tem bomo našo stranko najbolj podpirali. Porabimo vse svoje zmognosti v korist stranke in bomo povzdignili njeno moč na zunaj in znotraj. Ko bi mi bila dana modrost Salamonova, pisal bi knjige in časnike in ljudi poučeval in bodril za krščanska načela, in imel zgovornost sv. Pavla, bi romal od kraja do kraja in govoril ljudem in jih navduševal za nje in ko bi imel bogastvo kot Rothšild, bi sejal denar in z istim podpiral krščansko idejo. Brani, podpira, utrjuje in razširjuje pa to krščansko misel naša Kmetijska zveza. Zato delajmo za njo s tremi darovi: kdor je moder in učen, ji posveti to; kdor ima dar jezika, govori za njo; komur je dal pa Bog premoženje, podpiraj jo in s temi sredstvi bode naša Kmetijska zveza zmagovala in zmagala, v kar pomozhi Bog in sreča junaška!

po svoje in vsak pod drugim valpetom skozi stoletja. Živo vero v našo bodočnost, z vstrajnostjo in iskrenostjo pri delu za javni blagor, s poštenostjo in odkritostjo bomo premagali ogromne težave in si ustvarili dom, po katerem smo hrepeneli v dnevih suženjstva. In ko bomo trudni in z žuljavimi rokami gledali na naš vspeh, bo prešinjal žarek veselja naše lice in samozavest bo polnila naše prsi in srečni bomo in če ne bomo srečni mi, bodo srečni naši otroci, kajti naša država ima vse pogoje za svoj obstoj, in za blagostanje svojih državljanov. Treba ji je le pravih ljudi na pravem mestu.

Štediti!

Prva naša naloga v privatnem in javnem življenju je: štediti! Štediti povsod in pri vsakem koraku. Pri tobaku ravno tako, kakor pri pijači, pri državnih uniformi ravno tako, kakor pri državnem ovsu za konje.

Posebej bodemo morali priti do prepričanja, da se bo moralo pri vojaški upravi skromnejše in solidnejše gospodariti ter sploh izpremeniti način naše državne obrambe.

Tudi pri naši civilni upravi bo treba marsikatero poboljšanje. Če se dotaknem tukaj tudi vednih zahtev po zvišanju plač, moram na kratko označiti svoje stališče sledeče: Ko bodo uradniki in njihove žene in njihova deca delali vsi tako trdo, kot kmeti in delavske rodbine na deželi, ko bo kmeti človek lahko sedel tudi k svoji črni kavi v kavarno in ne bo polagal svojih trudnih kosti na trdo slamo in sedal poten in izdelan, kakor črna živina, k svoji uborni mizi, bom tudi jaz za vsako zvišanje plač. Ako pa država mora gultiti to trpeče ljudstvo, da ugotovi ojaštvu in uradništvu, potem ne moremo kričati in delati po višjih plačah, kajti vse mora biti v skladu. Soglašam pa popolnoma z uradništvom v tem, da je treba pritiskati na davčnem vijakom ljudske oduhu, prjave in nemoralne dobičkarje. Treba je le, da se vsi ti sloji odvrnejo od lažidemokratske stranke in od njihovih zastopnikov, ki ščitijo liberalno-židovsko gospodarstvo.

Štediti bomo morali tudi še nekaj let pri izdatkih za vsakovrstne javne naprave, kakor so: zgradbe velikih državnih posojil, regulacija velikih rek itd. Tu bo treba pač fretariti in krpati samo najnujnejše.

Dalje moramo pomniti, da je le delo in sicer le vstrajno in pametno delo ono, ki ustvarja poteg naravnih virov naše blagostanje. Mržnja do dela, mržnja do vestnega izpolnjevanja naših stanovskih dolžnosti ne pripelje nas in naše države nikdar do blagostanja. Zato seje prokletstvo med ljudi oni, ki govorijo le o sovraštvu nasproti drugim stanovom in o izsesavanju ter oznanja diktatura — nasilja.

V naši državi moramo nadalje enotno urediti bomo, da bo imela država od tega največjo finančno plačevanje vseh davkov za vse pokrajine in videli korist in bo ublažila obstoječe nezadovoljstvo v prav izdatni meri. Resnično morajo obstoječe davke plačati v vseh pokrajinah in v letih skupnega obstoja neplačane davke v nekaterih pokrajinah naše države iztirjati.

V naše carinsko politiko moramo uvesti pameten sistem in trajnost in posebej vzgojiti in preurediti carinsko upravo.

Urediti, konsolidirati moramo državne dolge in končno veljavno urediti našo valuto — brez slepomišljenja.

Plodonosne in vse državne večje investicije je treba urediti na večletno amortizacijo.

V čem sloni naša moč?

Naša gospodarska moč in naša bodočnost sloni na sledečem: mi imamo v naši državi kruh, meso in vino. Pšenice, rži, ječmena, koruze in ovsu imamo za izvoz, kakor nobena država v Evropi, ako odštejemo nesrečno Rusijo, ki krvavi iz tisoč ran vsled socialističnih nasilnih poizkusov, upeljati nov družabni in gospodarski red v človeški družbi. Naša živinoreja si je že sedaj tako opomogla, da moramo misliti na izvoz ne samo svinj, temveč tudi govedi in konj. Naše vinarstvo je vsled pomanjkanja izvoza naravnost že blizu krize. Ravno tako sadjarstvo. Za izvoz imamo krompirja, zelenjave in posebej luka ali čebule.

Toda za nas in naše blagostanje ter za bodočnost naše države je neizmerna pomena, da mi prostih kmetijskih pridelkov ne izvažamo, temveč šele predelane postavimo na svetovni trg.

Neizmerne važnosti je, da nam krušna žita ne gredo kot zrnje, temveč kot moka na svetovni trg. In ravno tako je glede mesa. Neizmerne so izgube v narodnem gospodarstvu, ako se govedo in svinje pošilja v živem stanju preko mej. Industrializacija v tem oziru, kakor tudi uporaba naših ogromnih vodnih sil na Slovenskem in nekaterih delih Balkana je nujna in nepreračunljive važnosti za naše narodno gospodarstvo in s tem na naše stanje. O velikanskih zakladih v naši zemlji: naše rude, tukaj ne bom govoril. Da se pa vse to razvije in razmahne, je potreba energije, potrpljenja, časa, treba posebej žive vere v našo bodočnost in poštenega gospodarstva z že obstoječim.

Ako se k sklepu obrnem še posebej na našega slovenskega kmeta, opozarjam na nekaj, kar je sicer bilo že v javnosti povedano, pa se premalo uvažuje, in to je sledeče:

Slovenski del naše države ni tako rodovitna, kakor veliki ostali deli. Tudi podnebje ima deloma neugodnejše, torej so pogoji za existenco ali obstoj in razvoj našega kmetijstva težji kot drugod. Toda s

svojo priznano pridnostjo, s svojo varčnostjo, s svojo vstrajnostjo in s poglobitvijo združne gospodarske misli bomo zmogli vstrajati in konkurirati z vsakomur. Strokovno izobrazbo našega malokmetijskega slovenskega ljudstva moramo povzdigniti do viška popolnosti, da bo intenzivno naše gospodarstvo proizvajalo kvantitativno in kvalitativno najboljše produkte. Kako je to mogoče, naj kažejo kratki sledeči vzgledi iz Nemčije, kjer je imelo kmetijstvo še slabšo zemljo in slabše podnebje, kakor pri nas. Tabela nam kaže napredek v nekaterih kmetijskih panogah: Pšenica leta 1888—1887 13,4 q na ha, leta 1908—1912 20,7 q na ha, to je več 55%, pri nas sedaj 13,3 q na ha, Rž 10 q, več 78%, pri nas 13 q. Krompir 87,4 q, 133,4 q, več 53%, pri nas 100 q. Krma 28,5 q, 42,19 q, več 48%, pri nas neznan, gotovo pod 28 q.

Ti vzgledi govorejo in dokazujejo korist in potrebo intenzivnega gospodarstva. Nas imenujejo sicer „nazadnjake“, reakcionarce, ali vi sami vidite, da nihče že od nekdaj, posebno pa od Krekovega javnega delovanja naprej ni izvršil toliko gospodarskega in izobraževalnega dela, kakor ravno naša stranka. In s ponosom povdarjamo posebej na Stajerskem, da v našem duhovništvu živi oni požrtvovalni duh in stremljenje po pravi krščanski izobrazbi, ki ga je vzbudil in gojil naš Slovesek.

Prijatelji! V Sloveniji še nismo na višku naše produkcije, zato le kvišku, le naprej, vi pionirji! Naša splošna izobrazba, naša kmetijska strokovna izobrazba za moško in žensko mladino se mora povzdigniti, razširiti in poglobiti. To je bil in to ostane naš program, naš cilj. Laži-naprednjaštvu, slonečemu na liberalnem materijalizmu in materijalističnemu utopičnemu komunizmu stavimo mi nasproti naš krščanski program trdnega dela, medsebojnega stanovskega sporazuma in zaupanja v Boga. S tem končam in stavim k svojim izvajanjem sledečo resolucijo:

Resolucija:

Zborovalci Jugoslovanske kmetijske zveze iz Slovenije in Seljačke demokratije, odnosno pristaši Slo-

venske ljudske stranke in Hrvatske pučke stranke izjavljajo:

1. Dobro se zavedamo izredno težkega finančnega položaja naše države; kot zvesti njeni državljani smo pripravljene doprinesati največje žrtve za njen obstoj in razvoj, toda množina dajatev in način plačevanja morata biti takšna, da gospodarsko fiskus ne ubija posameznih stanov, posebej pa še ne kmetijskega, ki prehaja v novo gospodarsko krizo. Gospodarsko ubijati se ne sme tudi posameznih pokrajin.

2. Zahtevamo s tega stališča:

a) da se obstoječi zakoni o obdavčenju izenačijo za vso kraljevino po principu: med brati odgovarjajo enakim pravicam tudi jednake dolžnosti.

b) dokler se zahtevano izenačenje davčne zakonodaje ne izvrši, se zvišajo davki v vseh pokrajinah tako, da bo svota vseh direktnih davkov drugod enaka svoti, ki se plačuje na glavo pri nas.

3. Zborovalci odklanjajo predloženi finančni zakon ministra Stojanoviča v sedanjem obsegu in obliki, ker mora gospodarsko uničiti naše kmetijstvo. — Strinjajo se s stališčem referenta poslanca Vesenjaka, odnosno Jugoslovanskega kluba in osvajajo njegova izvajanja o pristojbinah, monopolih, carini, trošarinah, zemljarini, davku na vojne dobičke ter o davku za invalide kot podlago za nadaljno nastopanje Jugoslov. kluba v davčnih in finančnih zadevah.

4. Zborovalci zahtevajo čim prejšnjo konsolidiranje državnih posojil in se izrekajo za plačevanje v tu- in inozemstvu na podlagi enotnega domačega denarja ter odklanjajo naplačevanje v tujih valutah.

5. Zborovalci zahtevajo, da predloži vlada vse svoje odredbe in ukrepe, ki bitno vplivajo na razvoj in obstoj kmetijskega stanu, v predposvetovanje kmetijskim strokovnim organizacijam in političnim zastopstvom, ker se le na ta način omogoči pameten in trajen sistem v državnem gospodarstvu in se izognemo poizkusom in omahovanjem, kakor smo jih doživeli preveč tekoma zadnjih dveh let.

Popisovanje živine in vozov.

Poslanec dr. Josip Hohnjec je v imenu Slovenske kmetijske zveze 24. avgusta poslal komandi dravske divizije v Ljubljani zoper nameravani način popisovanja naslednji protest:

V imenu Slovenske kmetijske zveze sem prisiljen, da protestiram proti načinu popisovanja in žigosanja živine in vozov. Zoper popisovanje in žigosanje samo, ki ga je odredilo vojno ministristvo, nimam nič in noben razumen in domoljuben človek se ne protivi stvari sami, da se namreč v vojaške namene popiše živina in vozni material. Toda način popisovanja je za naše razmere popolnoma neumestno ter bi njegova izvršitev bila združena z največjimi težavami in nevarnostmi za posestnike živine.

Dotična naredba namreč določa, da mera župan določeni dan na določeno mesto privedi posestnike svoje občine z vso njihovo popisano živino, staro tri leta in več, z vozovi, opremo in materijalom, tovornimi konji itd. Posestniki živine, vozov in materijala naj prinesejo s seboj na kraj pregleda hrano za sebe in za živino za najmanj dva dni. Za poedine okraje se določa eden kraj, kamor bi posestniki iz celega okraja morali prignati živino, pripeljati vozove, postaviti se v vrsto po abecednem redu in čakati po več dni, dokler se žigosanje ne izvrši. Za mariborski okraj je določena Tezna pri Mariboru, kamor bi morali kmetje in posestniki iz celega okraja priti s svojo živino, vozovi in opremo.

Zoper ta način popisovanja in žigosanja se je vsepovsodi med našim kmetijskim ljudstvom pojavil odločen odpor. Kjerkoli so se kmetje te dni zbrali na shode, zbere ali posvete, povsod so energično protestirali zoper tak način popisovanja in žigosanja. — Svoj protest so kmetje utemeljili s temi stvarnimi razlogi:

1. Kmet se od nujnega jesenskega dela ne more za več dni odtrgati.

2. Mnogo kmetov nima služinčadi (hlapca, dekleta), sinovi so pri vojaki, vsled tega morajo kmetje sami izvrševati nujne gospodarske posle, opravljati živino in zato ne morejo za več dni od doma.

3. Mnogo gospodarstev vodijo le gospodinje,

ker so njihovi možje v vojni padli ali umrli. Te žene ne morejo zapustiti gospodarstva in hiše ter same iti za več dni z živino in vozovi od doma.

4. Ljudje bi morali biti z živino več dni pod milim nebom, tudi ob deževju in eventualnem hudem neurju; ljudje, živina, hrana, obleka, vse bi bilo premočeno; nevarnost bi bila, da bi ljudje zboleli ter bi se živina pokvarila. Ljudje in živina niso vajeni biti čez noč pod milim nebom.

5. Velika nevarnost je, da se živina okuži. Kakor se poroča, je slinovka in parkljevka po nekaterih krajih močno razširjena ter zahteva med govedo veliko žrtev. V graški okolici je vsled te bolezni po poročilu nekega živinozdravnika pred kratkim padlo že nad 1000 glav goveje živine. Bati se je, da se na katerikoli način okuženje prenese tudi na našo živino, ako se od raznih krajev nakopiči tako veliko živine na enem mestu. Opasnost je tem večja, ker je lansko jesen po naših krajih med govedo hudo razsajala slinovka in parkljevka, ki je sicer na videz prenehala, pa se je letos v mnogih hlevih zopet pojavila, ker so se bacili čez zimo ohranili. Zato je nevarno, da bi se toliko živine zbralo na enem kraju.

Iz teh in sličnih razlogov naši kmetje enodušno in odločno protestirajo zoper nameravani način popisovanja in žigosanja. Ko ta protest naših kmetov sporočam spoštovani komandi dravske divizije, zahtevam pričakujem, da bo komanda ta protest upoštevala in ne bo na naše kmetstvo naložila breme, ki je združeno s takimi težavami in gospodarskimi nevarnostmi.

Spoštovana komanda dravske divizije naj po posvetu z našo vlado, oziroma z okrajnimi glavarji, katerim so okrajne in krajevne razmere dobro znane, določi več krajev v vsakem okraju za popisovanje in žigosanje. Čim več krajev bo v vsakem okraju določenih za to svrhu, tem boljše bo za naše kmetstvo ljudstvo. Preverjen sem, da bo komanda sama, upoštevajoč docela utemeljene želje in zahteve naših kmetov, uredila to zadevo tako, kakor želi naše kmetstvo ljudstvo, ter da mi ne bo treba v tej zadevi se obračati na vojno ministristvo v Beogradu.

Italija. Italiji dela jadransko vprašanje veliko preglavic. Jadransko vprašanje je za Italijo trd oreh. Italijanski časopisi so začeli pisati, da se mora Italija na prijateljski način glede Reke in jadranskega vprašanja sploh sporazumeti z Jugoslavijo. Vsa znamenja kažejo, da se je že začelo svitati v glavih Italijanov.

Anglija. Egipt, ki je bil dosedaj pod angleško upravo, dobi samostojnost, zatirana Irska pa samoupravo.

Rusko-Poljska. Ruske rdeče čete, ki so preplavile skorodane dve tretjini Poljske in so že obstrlejevale glavno mesto Poljske, Varšavo, so bile od Poljakov silno tepene in se umikajo na čeli črti. Poljske čete bodo v kratkem pregnale ruske rdeče čete iz vsega poljskega ozemlja. Francoski častniki, ki so vstopili v poljsko armado, se bojujejo v prvih vrstah. Slavni francoski maršal Foch, zmagovalac nad Nemci na francoskem bojišču, je napravil vse vojne načrte za sedajno poljsko protiofenzivo proti Rusom. Po poljskih poročilih so Poljaki ujeli čez 60.000 Rusov ter ogromno število topov in drugega vojnega gradiva.

Kmetijska zveza.

Haznanila.

Shodi Kmetijske zveze. V nedeljo, dne 29. avgusta se vršijo ti-le shodi Kmetijske zveze: v Rušah pri Mariboru po rani božji službi pri Novaku (dr. Juvan, Golec); v St. Ilju v Slov. gor. po rani sv. maši v Slovenskem domu, dne 5. septembra v St. Lenartu pri Veliki Nedelji po rani božji službi (Zebot), in pri Sv. Miklavžu pri Ormožu po rani božji službi (Krajnc), popoldne ob 3. uri v Središču v Društvenem domu (govorniki iz Maribora).

Okrajni shodi zaupnikov naše Slovenske kmetijske zveze so: Celje, 30. avgusta ob 9. uri (novi čas) v vrtni dvorani hotela „Beli vol“. Poročevalec Zebot. Laški trg, v ponedeljek 30. avgusta ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc. Konjice v torek 31. avgusta ob 10. uri v prostorih kmetijske posojilnice. Poročevalec Zebot. V Rajhenburgu za sevniški okraj v torek, 31. avgusta v Društveni dvorani v Rajhenburgu ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc. V Slovenski Bistrici v prostori Okrajne hranilnice v sredo 1. septembra, ob 10. uri. Poročevalec Zebot. V Brežicah v sredo 1. septembra ob 10. uri. Poročevalec Marko Krajnc.

Minčarski shod bo 8. septembra v Svatinjah.

Poročila.

Bočna. Dne 15. avgusta je priredila okrajna Kmetijska zveza za okraj Gornjigrad politični shod in ustanovni občni zbor v Bočni. Tajnik okrajne Kmetijske zveze je pozdravil zborovalce in otvoril shod, kateremu je predsedoval naš dični g. Fr. Stiglič, posestnik v Bočni. G. dr. Ogrizek je v enoinpolurnem govoru orisal slabo državno gospodarstvo, ožigosal zločinsko taktiko demokratov in socialistov. Zborovalci so z zanimanjem sledili njegovemu govoru in navdušeno pritrjevali nujni potrebi po pokrajinski vladi v Ljubljani. G. Blaž Poznič, akademik, je obrazil nevarnost centralizma glede občevalnega jezika uradnikov s strankami. G. župnik Potokar obrazil štiri važne resolucije in jih prečita, katere so zborovalci s soglasnim pritrjevanjem sprejeli. V odbor Kmetijske zveze Bočna so bili izvoljeni sledeči gosposdije: Franc Ceplak iz Kropce, Fr. Stiglič iz Bočne, Anton Mavrič iz Nadbočne, Ivan Zagožen iz Bočne, Karel Božič iz Otoka, Peter Oglednik iz Otoka, vlč. g. župnik Potokar iz Bočne, Boštjan Zagožen iz Bočne. Ko je g. dr. Ogrizek odgovoril na razna vprašanja, je g. predsednik zaključil to lepo zborovanje. Zborovalci so z zatrejevanjem, da hočejo ostati zvesti Kmetijski zvezi, ponesli v svoje domove duh krščanske politične organizacije.

Mladinska organizacija.

Zene in dekleta.

dne 29. avgusta

vse na ženske in dekliške tabore:

V Cirkovcah pri Pragerskem za celo Dravsko polje. Ob pol 11. uri sv. maša z nagovorom, potem žensko-dekliški tabor zunaj cerkve. Govori govornik iz Maribora in dekleta iz raznih župnij. Po večernicah priredi DZ v Cirkovcah igro „Skrivnostna zaroka“. Dekleta, žene, pridite v prav obilnem številu!

Dne 28. avgusta je romanje na Ptujsko goro za žene in dekleta iz celega Dravskega golja.

Pri Sv. Urbanu nad Mariborom za vse obmejne župnije mariborskega okraja. Ob pol 11. uri procesija z Najsvetejšim in sv. opravilo. Na to zborovanje zunaj cerkve. Govori M. Krajnc. Nastopijo tudi žene in dekleta. Obmejne Slovenke! Pridite!

Na Oljski gori pri Polzeli za celo Savinjsko in Saleško dolino. Ob 10. uri sv. opravilo, potem tabor zunaj cerkve. Na taboru bo govoril poslanec dr. Hohnjec. Pridiga č. g. župnik Ewald Vrakto. Z govori in deklaracijami nastopijo žene in dekleta.

Rožnicenski nedeljo, 3. oktobra, bo ženski in dekliški tabor na Gori pri Sv. Petru niže Maribora za gornje Slov. gorice. Podrobni spored še objavimo.

V Konjicah se vrši 8. septembra velik orlovski tabor, ki se ga udeležijo celjsko in druga okrožja. Sodeluje salezijanska podba iz Rakovnika. Priprave v teku, v okraju vlada zanj veliko zanimanje. Natančen vspered še objavimo, Bog živil!

Slavnost obmejnih Slovencev v St. Ilju.

Na Malo Gospojnico, to je dne 8. septembra t. l., obhajajo obmejni Slovenci v St. Ilju v Slov. gor. slavnostno desetletnico otvoritve tamošnjega „Slovenskega Doma“ in proslavo zloma germanskega nasila.

Vspored: 1. Na predvečer kresovi na obmejnih gričih. — Dne 8. septembra: 2. Okoli 10. ure dopoldne prihod posebnega vlaka iz Maribora. 3. Slovesen sprejem gostov na kolodvoru v St. Ilju. 4. Ob 11. uri v župni cerkvi pridiga (dr. Medved) in maša. 5. Opoldne odmor. 6. Ob dveh v župnijski cerkvi večernice. 7. Ob treh odhod na slavnostni prostor. 8. Na taborišču: a) Govor: „Zgodovina in opis bojev obmejnega slovenstva v zadnjih desetletjih.“ b) Deklaracije, petje in godba. c) Telovadba Orlov in Or-

Politični pregled.

Jugoslavija. Regent Aleksander obišče v začetku septembra Bosno. — Državna zbornica je sklicana na 31. avgusta. — Arnavtsko-albanske roparske tolpe so udrle v naše ozemlje v okolici mesta Debar in tudi drugod, zasedle in oplenile več krajev in naselbin. Naše čete so roparje naglo prepošile. Ujeli smo več roparjev. Med ujetimi je tudi več laških častnikov kot nov dokaz, da Lah povsod ruje in ščeva proti naši državi. — V Srbiji so se vršile občinske volitve, ki pa niso prinesle demokratom zaželjene zmage. Radikalci ali naša stranka so si priborili zavej v 216 krajih večino, demokrati pa samo v 167. V 10 krajih so nastopili in zmagali radikalci in demokrati v volilnem boju skupno. V volilnem boju so precej napredovali komunisti. V Beogradu samem so dobili prednosti 3622 glasov, radikalci 3310, demokrati pa samo 2736 in republikanci 643 glasov. Zmagali so komunisti, ki dobe mesto župana in podžupana ter 30 odborniških mest. Radikalci dobe 8, demokrati 6 in republikanci 1 odborniški. Izid občinskih volitev v Srbiji pomeni poraz za demokrate.

lic. d) Ljudska veselica. 9. Ob 22. uri odhod gostov s posebnim vlakom.

Pri slavnosti sodelujejo Orli in Orlica ter železničarska godba iz Maribora.

Za posebni vlak je poslali prijave vsaj do 30. t. m. mariborskemu Orlu. Za udeležence je na vseh progah južne železnice dovoljena polovična cena za vozne listke v St. Iljin nazaj. Izkaznice se dobijo za 1 K (znesek se naj pošlje v znamkah) pri „Mariborskem Orlu, Cirilova tiskarna.“ Naročila na te izkaznice je poslali takoj ali pa vsaj do 2. septembra na naslov „Mariborski Orel.“

Na ta veliki praznik obmejnih Slovencev, ki so največ trpeli v narodnem boju, vse dobromisleče Slovence in Slovenke, posebno razna društva, prijateljski vabimo!

Slavnostni odbor.

Tedenske novlce.

Bogoskrunstvo Sokolov. Višek svoje brezverske — ne! premilo — bogokletne kulture so pokazali Sokoli na Moti pri Ljutomeru. Popivali so po sokolski navadi v gostilni znanega sokolskega staroste Joška Rajha. Ko so se napili, so sneli križ s stene, ga postavili v kot in ga začeli obmetavati s kruhom. Pri pekarni v Borecih so peli borejski Sokoli mašo, oblečeni v mašniško obleko. Teden dni pozneje pa so tolkli ravnosti Sokolici po križu, ki stoji ob cesti v Malih Križevih ter vpili: „Dol s tem vragom!“ Kmeti starši krog Ljutomera, iz teh žalostno resničnih vzgledov lahko sami vidite, v kaj pretvarja Sokol našo slovensko mladino. Vzgaja nam ne samo pijance, pretepače, izzivače, ampak bogokletnike, ki se drznejo psovati in skruniti vsacemu Jugoslovancu najsvetejše znamenje — sv. križ!

Starši! Liberalni učitelji hočejo Vaše otroke skupno peljati na sokolsko prireditev v Mariboru. Ne dajte otrok iz rok!

Presegajo nas, namreč Sokoli Orle — pa samo pri pijači in pri plesu. Tako pripovedujejo ljudje, ki so videli sokolsko „telovadbo“ v Braslovčah. Telovadba, ako tak nastop sploh zasluži ime telovadbe, je trajala eno uro, veselica in ples pa do jutranje zore. Savinčani, ki so se v tako velikem številu udeležili zadnjega orlovskega tabora v Braslovčah, se za ta sokolski nastop niso veliko zmenili. Pokazali so, da stojijo odločno v orlovskih vrstah!

Pijanec — zastopnik Sokola. Ko se je ustanovil v Rečici na Paki nov orlovski odsek, je začel nek pijanec, ki je trdil, da je Sokol, protestirati proti ustanovitvi Orla. Cestitamo Sokolu, da ima tako krasnega zastopnika-pijanca in divjaka.

Posledice svobodnega izvoza. Naši lažidemokratje v parlamentu so z odločnostjo, ki sicer ni njihova lastnost, vstrajali pri zahtevi po prostem izvozu žita iz naše države. Njihovi zahtevi se je moralo ugoditi, sicer bi v parlamentu še tedne in mesece ne prišlo do rednega dela. Sedaj se pa že kažejo prvi sadovi svobodnega izvoza. Iz Sabca in Podrinja prihajajo ogorčene pritožbe kmetijskega ljudstva, da tamkaj plačujejo agenti izvoznikarjem pšenico po 60 dinarjev za 100 kilogramov, a izvoznikarji bodo isto blago prodajali po 240 dinarjev in še dražje. Ker so kmetje sedaj v denarni stiski, morajo vključiti nizki cen ni poprodaji svoje pridelke, da si nabavijo najnujnejših potrebščin. Na spomlad bodo pa morali za drag denar nazaj kupovati svojo pšenico gotovo za petkrat višjo ceno. Tako skrbijo naši lažidemokratje za kmeta in revnejše sloje prebivalstva. Pri prihodnjih volitvah pa pokažite demokratom, samostojnežem, liberalcem, komunistom in drugi slščni sodrgi — vrata!

Samostojni proti samoupravi. Pred nekaj tedni je bilo v Belgradu zborovanje nekaterih liberalnih kmetijskih organizacij v naši državi. Čast svojega obiska sta tem demokratskim kmetom tudi skazala gg. Mermolja in Drofenik. Med demokrati vlada povsodi centralistični duh, ki je nasproten vsaki pokrajinski samoupravi ter hoče vso moč osredotočiti v Belgradu. Tega duha je bilo tudi prenapolnjeno demokratsko zborovanje liberalnih kmetov. In tudi naši samostojniki so pokazali, da ne stojijo na svojih, marveč na liberalnih nogah. V njih imenu je namreč Drofenik močno zatulil v centralistični rog ter obdolžil našo ljubljansko vladno, da dela separatistično politiko, to je, da hoče s svojo politiko Slovenijo ločiti od skupne države. Dokaz, da imajo Samostojni isti program kot demokrati in da z istimi lažmi delujejo proti nam kot liberalci. Pri volitvah pa bo naše ljudstvo temeljito obračunilo z demokratskimi in samostojnimi nasprotniki slovenske pokrajinske samouprave.

Samostojni bodo plesali na kmetijskem prazniku na Bledu 8. septembra. Spored kmetijskega tabora na Bledu vsebuje tudi programno točko, ki se glasi: „Po končani dirki začetek kmetijske veselice s prosto zabavo in krasno razsvetljenim plešiščem. (Za plešišče morajo plačati plesalci enkratno vstopnino v znesku 12 K, plesalke imajo vstop prost). Samostojni hodijo po istem kolobarju plesa kot njihovi liberalni bratje Sokoli. Da bo tem več ženske zabave, imajo „plesalke“ prost vstop. Kmet delaj in garaj kot črna živina celi teden, v nedeljo pa pleši s plesalkami, to je lepa in kmeta osrečujoča programna točka „kmetške“ Samostojne. Pri nas na Slovenskem plešejo že po pogramu samo: liberalci in njihovi bratci samostojni.

„Kmetijski list“ se je povečal. Zda ko so demokratje dosegli svobodni izvoz, mu bodo demokratski izvoznikarji segli pod pazduho in ga podpirali. Ko so pred dobrim pol letom še liberalci imeli vlado v rokah, so samostojniki s svojim „Ekonomom“ po vsej Sloveniji ponujali kmetom koruzo, ki jim jo oskrbela demokratska vlada. Ko pa so liberalci morali izročiti vlado radikalcem in Slovenski kmetijski zvezi, so se viri samostojne koruze zaprli in mesto hvalisane koruze so zapeljani kmetje dobili plesnivo koruzo. Tudi svobodni izvoz, ki je na enkrat povečal Kmetijski list, bo zopet ponehal, in „Kmetijski list“ bo zopet podoben „Ekonomovi“ plesnivi koruzi.

Polom samostojnih v Mozirju. Ze dalje časa so na skrivnem rovarili v Mozirju in okolici takomimovanani pristaši Samostojne kmetijske stranke, Kmetiska zveza jim je trn v peti. Ti liberalni samostojneži že vedo zakaj. Toda v nedeljo dne 15. avgusta so jo pa pošteno polomili. Bil je občni zbor Kmetijske podružnice, na katerimi so nastopili z lastnimi kandidati. Ljudje so jih spoznali in jim s svojim glasovanjem pokazali hrbet. Nobena politična fraza jim ni pomagala, čeprav so mislili napraviti iz občnega zboru politični shod. Tajnik Kmetiske zveze je vse samostojne povabil na političen shod, ki se je istočasno vršil pri Kolencu, kjer bi dobili besedo. Volitve so izpadle sijajno za Kmetisko zvezo in ljudstvo je s tem pokazalo, da ni prostora za liberalno Samostojno med nami. Prazne besede ne pomagajo nič, ampak le pravo ljudsko delo dvigne blagostanje.

Shod komunistov v St. Petru pod Sv. gorami. Celo k nam se je pritepel zadnje nedelje neki človek, ki je sklical komunistično zborovanje v ono znano gostilno pri „Neži“. Zbralo se je res nekaj ljudi one sorte, ki je razširjevala boljše življenje po St. Petru in okolici koj po preobratu. Kot govornik teh boljše življenja raznih Stusejev itd. je nastopil nekdo, ki se ni predstavil s pravim imenom, ampak so rekli ljudje sami po shodu, da jih je utrjeval v komunizmu neki „potehuh.“ Torej ta „potehuh“ je klobasaril in zmerjal čez vse stranke, hvalil je ednole komuniste. Drznil se je nastopiti proti naši vladarski hiši in zahteval kot potehuški komunist republiko. Kaj dela naša žandarmerija, da pusti, da se naše k posurovelosti nagibajoče ljudstvo še bolj podivja potom javnih hujskarij, ki so več kot protidržavne.

V pomirjenju! Ker je oblast odredila ljudsko štetje ter štetje konj, vozov, goveje živine itd. in ker so še razni hujskači vedno na delu, češ, vojska bo, se že pripravljamo na njo itd. je ljudstvo silno vznemirjeno. V pomirjenju bodi povedano, da o kaki novi vojski ni in tudi ne more biti niti govora in vse kar zlobni jeziki trobijo v svet, so prazne hujskarije brez vsake podlage. Torej mirno kri! Hujskače pa brez usmiljenja naznanite oblasti.

Železnica Maribor—Murska Sobota. Ker smo morali izprazniti Radgono in Spilje, je naša država izgubila železniško zvezo med Mariborom in Prekmurjem. Sicer je naši državi po sentzermenski mirovni pogodbi zajamčena pravica do neoviranega železniškega prometa po železnici Spilje—Gornja Radgona, toda kaj nam to pomaga, ker vodi ta železnica po nemškem ozemlju. To razmerje je nezdruvo in v slučaju vojne z Avstrijo in Madžarsko bi bilo naše Prekmurje v veliki nevarnosti. Gospodarski in pa tudi vojaški razlogi naš silijo, da si čimprej zgradimo lastno železnico Maribor—Sv. Lenart—Murska Sobota ter tudi železnico Gornja Radgona—Sv. Lenart—Ptuj. Nič manjši, kakor so vojaški, so tudi gospodarski razlogi, ki nas silijo, da zgradimo označeni železnici. Naše Prekmurje in naše Slovenske gorice so bogati kraji. Izvažalo bi se pred vsem žito, vino, živina, sadje, perutnina itd. in ni nobenega dvoma, da z zgradbo teh železnic ne bo nobene izgube, nasprotno, država, naše Prekmurje in Slovenske gorice bi imele veliko koristi od teh železnic. Predvsem je potrebno, da se za to podjetje vzbudi zanimanje. V ta namen je trška občina Sv. Lenart v Slov. gor. sklenila, da skliče na 9. septembra t. l., ob 11. uri predpolndne zborovanje vseh onih krogov, ki se za to zanimajo, v dvorani gostilne pri Arnušu pri Sv. Lenartu.

Popis živine in vozov. Način, kakor hoče komanda dravske divizije v naših krajih izvršiti popis živine in vozov, je med našim kmetijskim ljudstvom vzbudil razburjenje in nevoljo. V imenu Kmetiske zveze je poslanec dr. Hohnjec poslal komandi dravske divizije protest, v katerem je obrazložil razloge, iz katerih je naše kmetijsko ljudstvo nezadovoljno z nameranim načinom popisovanja ter zahteva, naj se v vsakem okraju določi več krajev za popisovanje. Ob enem se je dr. Hohnjec obrnil na ljubljansko vladno, da podpira ta protest ter vpliva na vojaško oblast, da v tej zadevi uočestva želje in zahteve kmetijskega ljudstva.

Zadružna šola. Zadružna zveza v Ljubljani namerava to jesen zopet pričeti s šestmesečno zadružno šolo, kot je to bilo že pred vojno, seveda, ako se ji posreči dobiti pravočasno dovolj za to primernih prostorov. Radi tega se naprošajo vse p. n. zadruge članice Zveze, da javijo do 5. sept. t. l.: a) koliko in katere osebe nameravajo poslati v zadružno šolo in b) koliko bi mogli prispevati k stroškom udeleženci, in koliko zadruge. Daljni podatki glede eventualnega pričetka šole in druge podrobnosti se bodo udeležencem pravočasno sporočili.

Nova naselbina kapucinov pri sv. Jožefu na Studencih v Mariboru. Spet smo dobili k sv. Jožefu na Studencih v Mariboru, duhovne gospode, ki bodo skrbeli za naše duše, nam opravljali službo božjo, vžigali luč vere, gojili pobožnost, vzgojevali mladino v cerkvi in šoli. To je tudi skrajna potreba v sedan-

jih časih in v teh krajih. In ti gospodje so oo. kapucini. Za sedaj jih imamo samo štiri. Med temi sta dva duhovnika, dva brata lajka. Pričakuje se jih še nekaj. Kedar jih bo več, bodo lahko v pomoč tudi drugim dušnim pastirjem v bližnji in daljni okolici. Splošno so kapucini beraški red, ker nimajo posestev večjega obsega. No, le-ti, ki so prišli na novo semkaj so pa še izredno revni. Manjka jim najpotrebnejših reči v sobah, kuhinji in tudi v cerkvi. Manjka jim posteljnega perila, posteljnih odev, rjuh, krožnikov itd. Hiša, v katero so se naselili, sicer last cerkve pri Sv. Magdalen, je bila med vojsko zasedena od vojakov. Kamor pa je vojak prišel — se ve, da ne pusti ničesar celega. Zato je ogromno popravila treba pri tej hiši. Veliko uslugo bi kapucinom storile one blage duše, ki bi se jih spomnile bodisi z denarnim podporo ali pa z pošiljanjem vsakdanjih potrebščin, kakor že zgoraj rečeno. Kedor more v tem oziru kako dobro delo storiti oo. kapucinom naj pošlje na naslov: Kapucinski hospic pri sv. Jožefu na Studencih pri Mariboru.

Pri Sv. Jožefu nad Celjem letos ne bo duhovnih vaj za krščanske žene, ker je romarska hiša zasedena.

Romarjem od Sv. Antona v Slov. gor. Romarjem na Goro pri Sv. Petru niže Maribora se naznanja, da bo šla procesija od Sv. Antona v torek, dne 7. septembra, ob 7. uri zjutraj do Sv. Trojice, kjer je sv. maša ob 9. uri, potem gre procesija čez Sv. Lenart do „črnega gozda“, tam je malo počitka, nato pa gre procesija, kakor že po navadi, na Goro pri Sv. Petru. Vsi pobožni romarji, ki častite Mater božjo, ste pristrčno vabljeni, da se v obilnem številu udeležite!

Znana božja pot na Sv. gore na Spod. Stajerskem se začne že 5. septembra zvečer in trpi do 8. septembra. Med celo osmino je še na Sv. gori potem več sv. maš predpolndne in se bo spovedovalo vsaki dan predpolndne skozi celo osmino.

Spomenik v svetovni vojni padlim možem in mladeničem je postavila občina Dornova pri Ptuj. Spomenik stoji sredi vasi in se bodo vršile slovesnosti odkritja dne 29. avgusta ob 13. uri popoldne.

Umrila je dne 19. t. m. daleč naokoli znana „slepa Hana“, ki se je romarji iz Slovenskih gorih gotovo spominjajo. Sedaj gleda nebeški sijaj ter moli in prosi za svoje dobrotnike. Na Gori spi pri Božji Materi, kateri na čast je tako rada prepevala. Naj počiva v Bogu!

Umril je pri Sv. Florijanu pri Rogatcu tamkajšnji splošno priljubljeni posestnik in gostilničar Anton Štefancioza. Blagemu pokojniku svetila večna luč!

Poročil se je v Ptuj gospod Alojz Ploj, trgovec v Fali z gđ. Marijo Arnuš iz Ptuja. Bilo srečno!

Naše vrste so sklenjene. Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. se nam poroča: Na bodoče volitve smo že dobro pripravljani in naše vrste so trdno sklenjene. Proti nam ruva troperesna detelja v Crmljenški grabi. Program teh apostolov je: sovraštvo do vsega, kar diši po krščanstvu, vsled česar se ni čuditi, ako kaj radi prestopajo prag šest božje zapovedi in namesto ob nedeljah in praznikih v cerkev, raje puško na ramo in na kriva pota!

Nova lekarna v Mariboru. V Mariboru, Glavni trg št. 20, v Majerjevi hiši, je otvoril novo lekarno mag. pharm. g. Ivan Vidmar. Novo slovensko lekarno toplo priporočamo!

Sole in uradi, pozor! Papir kanclijski, fini in konceptni ter pisemski, peresa, svinčniki, nečrtani zvezki iz dobre papirja so na razpolago v vsaki množini in po najnižjih cenah v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Črtani zvezki za srednje in ljudske šole se bodo dobili v kakih 14 dneh.

Gospodarstvo.

Anton Pevc.

K živinorejski enketi.

I.

Dne 23. marca t. l. se je vršila pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani živinorejska enketa. — Zbranih je bilo nad 50 kmetijskih večakov in kmetovalcev iz vseh delov Slovenije, Gorenjci in Dolenjci, Kranjci, Stajerci in Korošci ter zastopniki tudi iz Prekmurja. Obravnavale so se smernice za bodoči napredek naše živinoreje, posamezne točke je objasnili javnosti referent za živinorejo pri kmetijskem poverjeništvu, obravnavalo stvarno in s prepričanem, da v preteklosti nismo imeli srečne roke pri pospeševanju te za slovenskega kmeta najvažnejše panoge. Podati hočem v seriji člankov nekatera na enketi sprožena mnenja raz stališča kritika: razbistriti je treba še nekatere manj srečne pojme.

Vodilna misel enkete je bila, da moramo izboljšati našo deželno živino na enak način, kakor so izboljševali svojo živino drugod, to je: odbirati doma najboljše, gospodarsko najlepše živali za plemo in ustvarjati iz njih rodovine. Križanje s tujimi pasmami, na kar smo pokladali pred vojno vso našo nado, se je zavrglo skoraj enoglasno kot brezuspešno tratenje narodnega premoženja edinole v korist tujcem. Prav umestno se je izrazil v tem oziru — pri debati o sposobnosti tujih pasem za naše razmere — kmet, svetnik Rohrman „hišo zidajmo od tal in ne od strehe dol“: Zlahtna živina predstavlja krono ali streho na hiši kmetijske umnosti, streho pa postavim na vsako stavbo še le, čim je v temeljih že dograjena. Razveseljivo je dejstvo, da je ta misel pri nas taku

gladko in hitro v splošno kmetijsko javnost prodrli. Na Danskem se je bojevalo za njo nad 30 let (od leta 1840 do leta 1874) med strokovnjaki in trajalo je nato še 7 let, da je prodrli med kmetijsko ljudstvo (l. 1881). To kaže, da smo Slovenci bolj odprte glave, kakor Danci, le manj praktični smo od njih — vendar tudi slednja trditve (glede praktičnosti) ne velja našemu kmetu.

Nadalje se je splošno povdarjalo, da se mora otežiti ne le v teoriji, marveč tudi v praksi onega formalizma, ki je toliko škodil nemški živinoreji in se s tako vneto gojili v nemških kmetijsko-strokovnih šolah ter skozi te zanesel i k nam. Živinorejec mora otežiti — razven pri konjih — pri svoji živini ne kako ščerni lepoto ali one koristne lastnosti, s katerimi se spaja neposredni in najvišji užitek. To načelo se na enki sicer ni dovolj močno naglašalo, ker se mnogi enkrat vkoreninjenega naziranja ne morejo kar otežiti. Vendar pa je v splošnem prodrlo — čeprav ne še zelo izrazito, kakor nam izpričujejo one štiri pasme, ki se bodo zaenkrat še gojili v Sloveniji, kjer bi zadostovalo gojiti enobarvno sivo živino, brez ozira na barvne nianse in pa rdečecikasto živino, brez ozira na barvne nianse mesta in širokost lis, ter morebiti staro, enobarvno, rdečo bohinsko pleme, če je te živine še ostalo toliko, da se bo moglo obnoviti kot samosvoje pleme. Bistvenih razlik med simentalsko in pingavsko ter marijadvorsko in pomursko pasmo z ozirom na njih koristne lastnosti itak ni, zato bi naše bodoče pasme mogli označiti tako-le: slovenska enobarvno siva dolinjska goved, slovenska rdečecikasta planinska goved, ter rdeče bohinsko ali alpsko pleme — dovolivši raznim govejnim rodovinom vsakojake barvne nianse in razlikovanja v tipih, da se le morejo umestiti v okvir ene ali druge slovenske, za dotični okraj predpisane govedi. V bodočnosti je dvomljivo, da bi nam kdo simen-

talca plačal dražje kot pingavca ali sivea, ker je danes itak že vsakdo prepričan, da se z imenom ali tipom simentalca ne vežejo absolutno nobene posebno koristne lastnosti: živimo v dobi realizma in materializma na gospodarskem polju — in otesti se je hlapčerstva pri imenovanju govedi. Vendar zaenkrat po enačbi sprejete štiri goveje pasme — bela marijadvorska, rumena pomurska, rdečecikasta pingavska in rumenolisasta simentalska — sama ne sebi ne bodo ovirale našega napredka na polju živinoreje, ako se bomo znali v praksi otestati vsakega glubega formalizma in pasemska razlikovanja po lastnem predarku, brez ozira na nemške predpise določiti.

Mnogo si obetamo od novega bodočega državnega živinorejskega zakona, ki je bil lansko leto v načrtu sprejet na živinorejski enki v Zagrebu in ki določa snovanje občinskih in okrajnih živinorejskih odborov, katerim bo poverjena vsa skrb za napredek živinoreje v občini in okraju. Morebiti da nas up, ki ga stavljamo na delavnost teh odborov, ne bo varal, morebiti pa tudi, da njih podrobno delo ne bo preokročilo v vrednosti ničlo: prisiljena jed redkokedaj tekne. Pri vsaki tekmi je eden naprej in eden zadaj, vsi naenkrat ne pridejo nikdar do cilja — vsak na predek pa predstavlja tekmo za zvišanje doznosti in blagostanja in tudi za njega veljajo praktična pravila običajnih tekem. Vendar danes se ne smemo še prenačrtati s presojanjem praktičnosti in pomena živinorejskih odborov, ker nas je svetovna vojna podučila, da presojanje bodočnosti ne spada v delokrog navadnih zemljanov in da se znajo prav grdo varati najbolj dalekovidni in bistroumni diplomati. Do sedaj so napredek na polju živinoreje vodila v vseh kulturnih državah razna živinorejska društva ali njim sorodne zadruga, deloma z lastnimi sredstvi, deloma z rednimi podporami od strani države.

nim vinskimi veletrgovcem, katerih jih imamo hvaliti tudi nekaj. Ker je zadeva zelo važna in nujna — naš delo merodajni činitelji!

Ivan Dolinšek.

Goja domače češplje.

Češplja je na Slovenskem in sploh v balkanskih deželah kaj priljubljeno drevo. Donašala nam je dosedaj, kar upamo bo tudi v prihodnje, mnogokatero koristi svojemu oskrbovalcu. V nekaterih krajih, posebnost v delih Rumunije prideluje se iz češpelj celo neka našemu sadjevcu podobna pijača. Dandanes sicer češplje ne bomo sadili v prevelikih množinah, ker nam druga sadna plemena donašajo več dobička, vendar se bo še marsikje našel primeren prostor, kjer bo nam tudi ona donašala gotove koristi, posebno tedaj, če se razširi izdelovanje sadnih mezg.

Naši predniki vzgoje češpljevih dreves niso poznali, skopali so enostavno koreninske izrastke starejših češpelj in jih presadili. Ker pa je ljubi stvarnik v naravi že vse tako uredil, da podeduje vsako živo bitje na tej zemlji od rastline matere vse dobre in slabe lastnosti, podeduje zategadelj tudi češplja lastnost poganjanja koreninskih poganjkov. Kako ne vsečni so nam ti, vedel bo najbolj povedati kosec, ki si je kosil pod takim drevjem oškrbil koso, če pa je bil bosonog, si je po vrhu še ranil noge ter potem v svrhu osveženja spomina na neumnost, ki so jo zagrešili pri sajenju on ali njegovi predniki, par tednov šepal. Tudi ako zemljo pod češpljami obdelujemo, nam ti izrastki nagajajo.

Nastane vprašanje, kako se tega obvarujemo? Dokazano je, da češpljeva drevesa vzgojena iz semen (košče) nikdar ne poganjajo onih izrastkov. Jasnno nam je torej, da bomo v bodoče češplje razmnoževali edino s semeni. Koščece vtaknejo se takoj v jeseni v zemljo 5 do 8 cm globoko. Napačno bi bilo jih posušiti, ker izgube na ta način za isto leto kaljivost. Ako hočemo si vzgojiti posebno izborno drevo, lahko divjak še požlahtnimo s cepiči od kakega nam dopadljivega drevesa. Krono vzgajamo si ravno tako kot pri jablanah s 6 vejami, katere moramo po saditvi že prvo leto obrezati, ker nam ona drugo leto ne bi poglala več, zato se krona pri koščičastem sadnem plemenu že v prvem letu definitivno obreže.

V poznejših letih liktor mogovče malo obrezujemo in odstranjujemo samo pregoste mladice, pri krajšujemo pa samo dolge in šibke, da jih s tem okrepimo in vzgajamo tako čvrste veje, ki bodo zmogale nositi pezo sadja. Ker češplja cvete in prinaša sad samo na enoletnih mladiceh, je dobro ako jo v starejših letih včasih pomladimo. Za zemljo je pa češpljevo drevo zelo občutljivo, le v rodovitni zemlji nam bo ona prinašala redno sad, zato moramo zemljo posebno pod češpljo večkrat prerahljati in pognojiti. Izkušnja sama nas uči, da prinašajo ona drevesa, katera so vsajena v obližju kake njive iz katere srkajo hranilne snovi, veliko rednejše sad kakor one, ki so vsajene na kaki pusti zemlji.

Predvsem držimo si pa pred očmi pravilo: Razmnožimo češpljo edino le s semeni, nikdar ne sadimo koreninskih izrastkov! Ravnajmo se posebno pri sadjarstvu po novejših izkušnjah, da s tem pospešujemo sadjarstvo in ne postanemo grobokopi te nam tako koristne panoge gospodarstva.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš prireditelj 5. septembra t. l. v dvorani okrajnega zastopa predavanje „O priklopev občin okoli Maribora k falski elektrarni.“ Začetek ob 9. uri.

Priklep občin okoli Maribora k falski elektrarni. Tekom te jeseni dobi mesto Maribor luč iz falske elektrarne. Potem pa pridejo okoliške občine na vrsto. Toda električna moč se da uporabljati ne le v svrhu luči, ampak tudi kot gonilna sila, kar je za kmetjsko prebivalstvo posebnega pomena. Treba se bo torej vsakemu posestniku okoliških občin v kratkem odločiti, ali se bo posluževal električne sile ozir. koliko je bode vzel in v katere svrhe. Da se stvar vsakomur toliko razjasni, da se bo lahko odločil tako ali tako, priredi Kmetijska podružnica Maribor in okoliš predavanje, naznanjeno v tem le listu, in vabi vsakega, da se ga udeleži.

Mozirje. Kmetjska zveza je priredila dne 15. avgusta gospodarsko politični shod, katerega se je udeležilo lepo število posestnikov. Govornik g. dr. Ogriček je v lepih podučljivih besedah orisal položaj jugoslovanskega kmetijstva, naše valute in trgovine. Obrazložil je zadržno delo, s katerim si ljudstvo koristi na ta način, da prodaja svoje izdelke skupno v tužino in dobiva tuje izdelke iz tužine skupno potom za druge. Ves dobiček, katerega drugače shranjujejo razni trgovci in prekupci, ostane med ljudstvom. Govornik je povdarjal potrebo izobrazbe ljudstva. Tajnik Kmetjske zveze je naznanil, da je sklenil odbor ustanoviti tudi v Mozirju odsek celjske Gospodarske zadruga ter je vpisoval ude. Povedal je tudi, da bo dne 29. avgusta drugo zborovanje, na katerem se bodo še novi udje sprejemali, pobirali deleži in odbor izvolil. Kdor hoče še pristopiti naj pride, kakor tudi oni, ki so že pristopili, se naj zanesljivo udeleže tega zborovanja. Samostojni se zborovanja pri Kolencu niso udeležili, ker si ne upajo javno svojega stališča povedati, ki ljudstvu nič ne korist, ampak le škoduje. Nato se je zborovanje zaključilo.

Razstava perutnine. Kakor stišimo, bo Kmetijska podružnica Maribor in okoliš 23. in 24. oktobra t. l. priredila za ves sodnijski okraj mariborski na Gambrinovem vrtu v Mariboru razstavo perutnine in sicer samo kur in petelinov. Ta razstava bo imela namen, našemu kmetjskemu prebivalstvu iz nova poka-

Kaj bo z vinskimi cenami?

Piše: Rob. Košar.

O vprašanju vinskih cen je prinesel nemški strokovni list „Neue Wein Zeitung“ v št. 25-50 meseca junija zelo poudčen članek izpod peresa vinarjskega strokovnjaka Andorja Teleki, ki ga hočem tukaj podati v glavnih potezah:

„Stara pregreha naših vinogradnikov je, da so glede cen ali polni nebeškega veselja, — ali pa žalostni do smrti. Isto velja o bratvi. Danes se upajo na nebotične cene — ko pa izide v kakem listu, od kakega gospoda, ki pride zede redko v gorice, poročilo o „izvrstni bratvi“, ki se pričakuje, začnejo cene takoj padati. Poročilo prestraši najprej nekaj vinskih spekulativov po kavarnah, ki nimajo niti lastnih vin, in banke jim zavijejo vrat. Trgovci si ne upajo več kupovati, vinogradniki začno siliti s prodajo svojih vin in kakor ogenj se razširi pročilo, da se bo letošnje jesen dobilo vino napol zastonj in da bo posoda več vredna nego vsebina.

Prerokovanje je sicer zelo nevhvaležno delo, vendar pa si upam trditi, da letošnje jesen ne bomo imeli nikjer nizkih cen in da je sedajno padanje samo mimoidoča prikazen iz sledečih vzrokov:

1. Ni res, da bomo imeli letos izvrstno bratvo. Nastavek in razvoj grozdicev kaže k večjemu na srednje trgateg, če bo šlo vse dobro.
2. Površina vinogradov se je od začetka vojne zmanjšala za eno tretjino. (Gotovo misli tukaj na vinograde po vsej Evropi).
3. Vinska trgovina ima le majhne zaloge in živi takorekoč iz roke v usta. Razum nekaterih vinskih okolišev so tudi zaloge pri vinogradnikih zelo pičle.
4. Cene vinu, katere najdemo po časopisih, so le nominalne, ker se skoraj ničesar ne kupuje; pri

najmanjšem povpraševanju po vinu, bi cene takoj poskočile.

5. Vinogradniki niso imeli nikdar približno tako visokih stroškov za obdelovanje gorice, kakor letos. Pridelovalni stroški letošnjega vina bodo tudi v slučaju srednje vinske letine izredno visoki in vinogradnikom v resnici ni potrebno, da bi delali z izgubo.

Mislím, da se strinjamo navedene točke po večini tudi z našimi razmerami v sedanjem času. Vsako leto opazujemo ob tem času podanje cen, ki dosega pred bratvo najnižjo stopinjo. Med bratvo, navadno pa po bratvi začnejo cene zopet lezti kvišku. Tudi letos ne bo izostal ta pojav, ker v mnogih krajih ne bo niti srednje bratve. Ponekod je peronospora uničila 50% vsega grozdja, drugod pa je pepel (oidij) vzel isti in še višji odstotek. Ne prenačrtamo se toraj s prodajo letošnjega vinskega pridelka iz strahu pred nadaljnjim padanjem cen, posebno, ker obeta letošnja kapljica biti reš dobra. Podbirajmo v gorice! Poiščimo vso slabo, od pepela ali peronospore napadeno gnilo ali razpokano grozdje in porabimo ta nezdravi sad za domače potrebe. Zdravo in lepo grozdje pa spravljajmo v zdravo in čisto posodo, kajti dobra kapljica bo vedno našla dobrega kupca.

Razum dobrote naših vin, pa bi najvažnejši pripomoček za dviganje vinskih cen — trdna in močna organizacija vseh vinogradnikov Jugoslavije. Ta organizacija se že snuje in član bo slovenskega vinogradnika, ki ne bi bil njen član. Oboroženi z dobro vinsko kapljico in spojeni v trdni organizaciji, ki bo vedno in povsod čuvala naše koristi, bomo zmogli v vinskih trgih s primernimi cenami za naš trud in naše delo. V sloji je moč!

Vinske cene.

Fr. Rudl.

Navadno je visokost cen odvisna od ponudbe in od popraševanja po blagu. Ako je torej več ponudb, kakor popraševanja, mora cena blaga pasti. Cena blaga lahko pade pod vrednost blaga, ako je zadosti ponudb, torej več pridelka, kakor konzuma ali uporabe. Vinska vrednost je danes pri producentu nižja, nego pri vinskem trgovcu, kateri je vino kupil in ne sam pridelal. Utegnejo pa priti časi, da so takšne razmere tudi narobe. V takem slučaju stoji kmet na slabšem stališču, nego trgovec.

W lanskem letu je bila pri producentu vinska cena 6-8 K za 1 liter in je bila primerna produkcijskim stroškom. Prišel je pa krik o slabi valuti in vsak nestrokovnjak, predvsem spekulativ in kapitalist si je nakupil vina in z njim verižil. Vsled vedno večjega popraševanja, ker se je vsak hotel iznebiti svojega denarja in ga naložiti v blago, so vinske cene poskočile od 12 do 18, 20, celo do 30 K za liter, tako da so tudi previdni vinski trgovci bili prisiljeni blago kupiti po nezdravi ceni.

Tem okoliščinam so se pozneje pridružile pa še druge, kot štrajk železničarjev, pozneje nesrečna prepoved za izvoz vina, neprimerno visoka vinska izvozna carina itd., kar je imelo za posledice, da se je vinski promet hipno ustavil, kakor če bi s sekiro odsekali in tako je ostalo do sedaj.

Visoki davki, kateri morajo biti plačani v gozovini, zadenejo najobčutnejše v prvi vrsti pravega producenta, kateri je vsled tega prisiljen, da se reši blaga, da dobi denarja, kajti davki morajo biti plačani in vino mora kmet oddati makari veliko pod vrednostjo. Toda kriza vsled tega še ni odpravljena,

in posledice bodo šele prišle in sicer do onega mesta, kjer tiči vzrok takega lahkomisljenega gospodarstva. Praktika bo vse to razkrila. Sicer bo potem že prepozno, da bi se še dalo zamujeno rešiti. Kajti čas je ravno tako denar, kakor blago in zamujeni čas — kdo ga dobi nazaj? Ima ga tisti, kateri ga je znal v svoje namene izkoristiti.

Cene za letošnja vina? Rad bi poznal tistega vedeža, kateri bi vzel o tem kaj zanesljivega povedati. Splošna pravilna vinska cena za liter je bila tako nekako povprečna mezda navadnega kmetjskega delavca v vinorodnih krajih, kot n. pr. 20 kramcarjev, dnevna mezda in en liter vina, 1 krona, zatem 3 K. lansko leto 6 kron in hrana, letos 8-20 K povprečna mezda v vinorodnih krajih, torej bi vinska cena 8-20 K za liter vina letošnjega pridelka bila nemogoča. Sedaj pa vprašanje: Kdo plača? Kje je kupec in kam se naj obrnemo? Ali na zaupanja vredne zastopnike v inozemstvu, toda kje so in kdo jih pozna?

Bo letošnji vinski pridelki nekaj izbornega, toda prišli bodo židje in si napolnili svoje prazne sode, torej kupec bo — pa kakšen! Kmet ga bo še celo hvalil, češ, da je njegov prijatelj, ker mu je prinesel saj nekaj denarja.

Z ozirom na izvanredno dobro letošnje kakovost vina in z ozirom na izvanredne razmere letošnjega leta priporočam: Ker pravilnih vinskih cen ne bomo dobili od nikoder in nikogar, naj se osnujejo kletarske zadruga s podporo državnega kredita. Te zadruga bi pa morale biti pod vodstvom strokovnjakov. — Končno pa kmet naj ne proda svojega vinskega pridelka vsakemu pritepenemu židu, ampak samo pošte-

zati našo staro, že od nekdaj pri nas odomačeno kurjo pasmo, ki je za naše kraje in za naše gospodarske razmere brezdvomno najboljša. Razstava bo združena s poučnimi predavanji in brezplačna.

Prazni vinski sodi, s katerimi so naši vinarji ali vinotolci poslali vino v Nemško Avstrijo so prosti uvozne carine. Ako hoče kdo dobiti sode iz Nemške Avstrije nazaj, mora dokazati, da so sode res njegovi. Najbolje, da ima vsak sod žig njegovega lastnika. — V tej zadevi je pri ministrstvu ugodno po sredoval poslanec Kmetijske zveze dr. Jos. Hohnjec.

Trpežen sadjevec. Pred nekaj tedni je nekdo v „Slov. Gospodarju“ pisal, kako se prideluje dober in trajen sadjevec. Prav dobre nasvete daje, hvaležni smo mu. Samo ena reč je nekoliko nevarna, namreč: ko si sadje stolkel ali zmel, potem pusti drozgo 24 ur v kadi — to je nevarno, ker se drozga vname in skise. Poglejmo, kaj še drugi sadjarji rečejo. Tako pravi g. Anton Kosi v „Ummem kletarju“ iz leta 1901 stran 104: „Nekateri sadjarji ne dajo drozgalice, ki jo dobe takoj v stiskalnico, marveč jo spravijo prej v posebne kadi, ki so podobne vrelnim kadem za črnilo. V teh posodah ostane drozga pokrita tako, da stoji sok vedno na tropinah, in to kakih 12 ur; ako pa je vreme bolj hladno, tudi 24 ur; — Ako nimamo vrelnih kadi ali sode za vrata, vzame se lahko za te namene vsaka druga čista kad, samo da je treba tu brozgo vsako uro dobro premešati, da se zabrani narejanje eika.“ Sadje samo že lepo diši, pri sadjevcu pa je boljše, če manj diši po sadju, zato je boljše, dajati zmlato drozgo takoj v prešo. Tako piše sloveč sadjar Humek v knjigi „Sadno vino ali sadjevec“ iz leta 1917 na strani 29 tako-le: „Sadje naj se zmelje neposredno pred iztiskavanjem, to se pravi, zmlato sadje je brez odloga iztisniti. Čim manj je sadje zrelo, tem hitreje moramo vršiti delo drugo za drugim. V vsakem oziru bi bilo napačno, ko bi drozgo pustili po več ur ali celo več dni neiztisnjeno.“

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatu tudi v pretekli dobi ni bilo nobenega popraševanja po hmelju, in so bile cene za hmelj samo na papirju. Hmeljarsko društvo za Savinjsko dolino v Žalcu naznanja, da bo razposlalo na vse zaupnike vsebino brzojavke iz Zata, v kateri bodo podane smernice glede hmeljskih cen. Dotično brzojavko pričakuje društvo v najkrajšem času. V Savinjski dolini so letos pridelali zelo malo hmelja, komaj morda eno desetinko lanskega pridelka.

Mletev žita, cene živini, kožam, usnju, izvoz pridelkov. Kmetiska zveza v Poljčanah je sklenila te le resolucije: „V imenu vseh prebivalcev naše županije smo za naredbo z dne 29. novembra 1919, št. 171 „Uradni list“, po kateri se je od 100 kg žita, za mletev smelo računati samo 12 K in 2% za razprašitev. Odločno pa protestiramo proti naredbi, razglašeni v „Uradnem listu“ št. 181 z dne 20. aprila 1920, v kateri se dovoljuje mlinarjem računati mlevnino od 100 kg žita a) z vodnim pogonom 45 K, b) na paro 50 K, c) z motornim obratom 57 K. S tem odlokom so prizadeli v prvi vrsti kmetje, kmetijski delavci in vsi tisti, kateri večinoma živijo od moke. Osobito se pa s tem pomaga mlinarjem, moka, na mesto da bi bila cenejša, se podraži, ljudstvo pa postaja nezadovoljno do skrajnosti. Opozarjamo tudi na padanje cen pri živini, nasprotno je pa goveje meso pri mesarjih še vedno po 22 do 24 K 1 kg., surove kože se prodajajo po 38 K. Vsled tega so usnje in podplati tako dragi, da se skoraj nihče na kmetih ne bo mogel obuti, otroci pa ne bodo mogli po zimi v šolo. Zahtevamo enoglasno prost izvoz vina, sadja, jajc, potom zadruge pa izvoz goveje živine, konj in svinj za zdravo vaju ali pa za blago in železo.“

Poljedelske stroje raznih vrst, kot: vile, mlatilnice, žitne čistilne mline, sadne in grozdne mline, stiskalnice, pluge, reporeznice itd. ima v zalogi Iv. Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. Več o tem v inseratnem delu lista.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. Celemu svetu damo na znanje, da rodi tudi pri nas čitanje „Mariborskega delavca“, „Ljudskega glasa“, „Napreja“, „Kmetijskega lista“ in sorodnih listov izborne sadove, ki so dozorili v nedeljo dne 15. avgusta v dveh pobojih, oziroma ubojih. Živijo, le tako naprej! Kmalu bo vse rdeče, ko bo vse v ljudski krvi. In gospodje od raznih socijalističnih strank si bodo kmalu lahko umivali roke v človeški krvi, po kateri jih tako žeja.

Sv. Peter pri Mariboru. Gospodom „generalom“ od Samostojne bi priporočali, da, kadar zopet pridejo svojo polomijo skup limit, povejo svojim vernim iz Trčove, Nebove, Kuperč itd., da so pretepači od 15. in 22. avgusta v Grušovi bolj ali manj zvesti pristaši c. kr. Samostojne. To bo vleklo in držalo.

Sv. Lenart v Slov. gor. Vedno bolj se približuje čas, ko se odloči usoda koroških Slovencev, ali pripadejo k naši državi ali pridejo zopet pod nemški jarem. Sveta stvar je, da pomagamo milim bratom, na Koroškem v tem hudem boju. Nemci napejajo vse moči, da bi spravili koroške Slovence pod se, da bi jih gmotno izkoristili in ponemčili. Nikdar tega ne smemo pripustiti. Naša krivda bi bila, ako bi Gospodstvo polje zasedel za vedno Nemeec. Nemci dajejo po tisočakah v agitacijske namene, tudi mi ne smemo štediti, vsak naj pomaga, če tudi s skromnimi sredstvi. Koroški Slovenci vam bodo vsem hvaležni, da ste jih rešili suženjstva. Skrbimo, da ti dobri ljudje pridejo v naročje Jugoslavije. Denarne prispevke pošilja blagajnik podružnice Jugoslovanske Matice za sodni okraj Sv. Lenart dr. Ožbolt Ilanig, deželno

sodni svetnik v St. Lenartu in naj se temu vpošilja jo zneski ali pa osebno izročijo. Čas hiti — zato hitro pomagajte.

Brezno ob Dravi. Naša kmetijska podružnica, katero smo ustanovili meseca marca t. l., dobro napreduje. Dne 22. avgusta je imela v župnišču občeni zbor, katerega so se udje udeležili v polnem številu. O delovanju podružnice poroča tajnik Volčič. Za delegata smo izvolili načelnika g. gerenta Casa. Urednik Žebot iz Maribora je govoril obširno o naših gospodarskih ciljih in načrtih. Po govoru se je razvila zanimiva razprava o naših gospodarskih načelih, katere so se udeleževali večinoma vsi zborovalci.

Remšnik na Radlu. Zakonsko zvezo za življenje sta dne 9. t. m. sklenila g. Rajko Grögl, knjigovodja in organist, voditelj krščanskega in narodnega pokreta tukaj, in gđc. Justina Koležnik iz ugledne, vrlo narodne in verno pobožne družine p. d. Goleno-vega mlinarja. Bilo vama srečno in narodu v prid.

Ptuj. V nedeljo dne 8. avgusta je zborovala za druga kovačev v Ptuj. Predsedoval je znani vse-nemški hujskač mehanik Spruzina. Na zborovanju so sklenili tako visoke cene, da kmeti nebo več mogli delati kovati, ker mu kmetija toliko ne nese. Po njihovem sklepu, bo kovač, če bo količkaj marljiv, zaslužil dnevno 600 do 800 kron. Kovači, ki so ob enem tudi posestniki so sami izrazili, da tega kmetu ni mogoče plačati. Zahtevalo se je, da se morajo strogo držati predpisanih cen. Ako bi kdo ceneje računil, bo kaznovan. Kmetje glejte, kako se dela z vami! Prišel bo čas, ko bomo tudi mi kmetje narekovali cene kakor bomo hoteli. To pa le tedaj, če se bomo vsi organizirali v močni Kmetijski zvezi! Svarimo pa odločno, naj se vsak poprej pogodi s kovači, kakor da delati, da se izogne oduštvu.

Ormož. O priliki orlovskega tabora, ko so bili naši Orli, članice Dekliške zveze in pristaši Kmetijske rveze z zastavo na poti proti kolodvoru, so šolski otroci pod vodstvom mladega učitelja opsovali taborske udeležnike s: čuki, burkije in čukinje. Mi dobro znamo, odkod ta vzgoja.

Ormož. Tatvina v občinski hiši. Tukajšnja občina, oziroma komisija za znižanje cen je zaplenila raznim trgovcem večjo množino blaga, sladkorja, žrebljev, podplatom, usnja, vozne maže itd. Zaplenjeno blago se je uradno shranilo v občinski hiši. Pa nihi tukaj ni bilo na varnem. Zginjalo je iz zaprte sobe kos za kosom, kakor tudi cele kože usnja, podplati, vozna maža, žreblji in drugo. Do sedaj dognana škoda znaša nad 20.000 K. Okrajno glavarstvo je odredilo, da se blago, zaplenjeno nekemu trgovcu, razdeli in razproda med uboge ljudi, občina pa je blago, kolikor ga je še preostalo, prodala za gotovi znesek trgovcu, kateremu je bilo poprej zaplenjeno. Orožništvo je zaprlo občinskega redarja Košajnca, pri katerem se je našla večja množina sladkorja (seveda ubogi ljudje ga niso dobili), žrebljev, vozne maže itd. Nikdo noče verjeti, da je Košajnc glavni krivec, kajti riba prične smrdeti pri glavi. Preiskava bo dognala, kdo je bil glavni tat na občini. Gerent dr. Lašič je vočigled vsega tega in posebno zaradi njegovega slabega zdravja odložil gerentstvo. Kako se je v občini v ostalem gospodarilo, si lahko vsakdo misli, pa enkrat je vsega konec tudi smrdljivega občinskega gospodarstva.

Sv. Boltenk pri Središču. Zadnja „Murska straža“ je pisala: Kdor je imel srečo, voziti se po okrajni cesti Kog—Sv. Boltenk—Središče, ne bo tako kmalu zgubil iz spomina ne Sv. Boltenka, ki ima tako ljubeznjive ceste, ne okrajnega zastopa v Ormožu, ki za nje tako vestno skrbi. Odkar je ta okrajna cesta zgrajena, ni bila posipana s prodeem, kvišku štrli samo kamenje, ker je voda poplavila ves prodec in prst. Lahko si mislimo, kakšna je vožnja po tem kamenju! Zanimarjenja je kriv okrajni zastop, ki pač ne pozabi pobirati doklad, za ceste pa ne stori ničesar. Upamo, da bo sedanji svetov popravi napake prejšnjega komisarja in zboljšal okrajne ceste, ki delajo sramoto vsemu okraju. — Samostojneži, ki so hoteli delati samostojno zrago pri podružnici Slov. kmetijske družbe Vuzmetinci, so dobili od osrednjega vodstva poziv, naj se sporazumejo s starim odborom, Strankarsko slamorezstvo, ki so ga hoteli zanesiti v naše gospodarsko delo, je pogorelo.

Velika Nedelja. 31. julija je preminul lončar in posestnik Ivan Rajšp. Bil je zvest naročnik naših listov. Blagemu pokojniku svetila večna luč. Zalujotei rodbini naše sožalje.

Rajhenburg ob Savi. V neizbrisnem, prijetnem spominu ostane vsakemu Rajhenburžanu 4. julij. Takrat se je namreč vršila nad vse sijajna orlovska prireditve, katere se je udeležilo okoli 10.000 ljudi. Toda vsem ljudem ta prireditev ni bila po volji. Ti so imeli neprenehoma sestanke in pogovore, na katerih so premišljevali, kako bi se jim posrečilo popolnoma uničiti utis, ki ga je napravil orlovski tabor. In čujte, pametno so jo pogruntali naši rajhenburški kulturonošci. Napravili so dne 15. avgusta v Rajhenburgu sokolski zlet, na katerega so povabili celo Posavje in Obsavje. A ker so ti gospodje rajhenburškega, po vsej Jugoslaviji „najbolj znanega“ in baje za Jugoslavijo „najbolj zaslužnega“ sokolskega odseka na orlovskem taboru 4. julija videli okoli tisoč gostov iz Zagreba, poskusili so tudi oni svojo srečo in so zaslužili Zagrebčane. Toda, kakor povsod, imeli so tudi tukaj smolo. Namesto posebnega vlaka, ki naj bi pripeljal na njihovo slavnost 1500 Zagrebčanov, vsaj kakor so se poprej bahali in širokoustili, morali so naši skromni Sokoli biti zadovoljni z neznačajnim številom zagrebških Sokolov in drugih gostov, bilo jih je vseh skupaj približno za tri železniške vozove. Veliko je bilo poklicanih in povabljenih, a le malo se

jih je odzvalo vabilu veleumnega, dobi do Belgrada dobroznanega staroste rajhenburškega Sokola. Ko je Stel in pregledoval svoje redke in maloštevilne vrste, nagubandilo se je njegovo čelo in že na obrazu se mu je bral srd in sovraštvo do orlovske organizacije in do duhovščine. Čakal je komaj priike, da bi dal duška svojemu cerkvisovražnemu mišljenju. In ta prilika je po njegovem mišljenju prišla zvečer. Vinjeni rajhenburški fantje, ki niso nikdar bili in ne bodo Orli, ki z orlovsko organizacijo sploh niso v nobeni zvezi, so pretepli enega Sokola in dva od njihovega naraščaja, ki jih je najbrž izzival, ko so šli pijani domov. In Sokoli so precej zagnali hrup: „Čuki so nabili naš naraščaj! Dol s čuki! Dol s čokoladarji! Dol s farji in njihovimi podprepniki! itd. Kakor pozblaznel je kričal starosta rajhenburškega Sokola: „Prokleta čokolada! Dol s farji! Danes sem še katoličan, jutri ne več!“ itd. Kakor blazni drveli so Sokoli proti kaplaniji, kjer imajo Orli svojo telovadnico. Mislili so, da bodo tukaj dobili rajhenburške Orle, a naši vrli mladeniči-Orli so že ob 6. uri zvečer šli na svoje domove, ravno tako, kakor da bi naprej slutili in vedeli, kaj nameravajo kulturonošni Sokoli proti njim. Tukaj pred kaplanijo so tulili in vpili kakor divje zverine: „Dol s farji! Dol s čuki! Danes mora biti cerkev, farovž in kaplanija narobel!“ — Na ta način so torej uničevali Sokoli-junaki utis orlovskega tabora. Več zanimivosti boste zvedeli v prihodnji številki.

Olince pri Podčetrniku. Kakor drugje, tako se je spremenilo tudi v naši vasioci po preobratu. Vsled preobrata je zasedel županski stolček mož po poklicu premožen posestnik, popolnoma „samostojnega“ mišljenja. Pri njem so se prirejali shodi starih liberalcev, ki so se sčasoma prelevili v samostojne kmetje, in njegova duševna hrana je bil „Kmetijski list“. Čez malo časa pa se mu stolček prevrne in on se u-sede na tla. Od onega časa je ves besen na klerikalce, češ, da so mu bili oni krivi propada. On in nekaj drugih mož bi klerikalce najrajši iz kože dejali. Ta skupina si na vso moč prizadeva, kako bi dobili čim več pristašev k tej puhli strančici, da bi potem zmagali pri bodočih volitvah. A njih uspeh je malenkosten. — Spomladi je bil naročil bivši župan od „Ekonomu“ nekaj stotov koruze, katero je dobil po dolgem pričakovanju, toda kisló grozdje, bila je vsa plesnjiva, da, skoro rastoča. — Zetev je bila pri nas precej obilna. V okolici kakor tudi pri nas je toča povzročila mnogo škode. Vsled dolgotrajne suše je vsa rast zaostala. Pred kratkim smo se le dobili dolgo pričakovani in prepotrebni dež. Vse zelenje se je zdaj iznova oživilo.

Pilštanj. V zadnji številki je prinesel „Kmetijski list“ podli lažidopis, tičoč se požara, kateri je nastal dne 7. avgusta. Resnici na ljubo poročamo, da ni zgorel cel grič, temveč par kvadratnih metrov površine porašene z resjem. Škode ni bilo prav nobene, tako je tudi Zagrejšekov mlin zraven drugih šestih poslopij ostal popolnoma nepoškodovan. Gg. orožniki tudi niso imeli pri požaru nikakega opravila. Mladenci Tereziji Pere in Roza Beline pa nista napravljali kresa iz verskoblaznega tercijalistva, temveč kot mal dokaz visokega spoštovanja, katerega gojijo, nele samo oni dve, temveč cela fara, do našega res vsega spoštovanja vrednega župnika, Dopsnika Martina Kandorier, kojega življenje je popolnoma odvisno od mlstosti dobrih ljudi, si dovolim opozoriti, naj pazi, da mu „Kmetijski list“ za take lažidopise ne bo pojedel škornjev, kakor je nekdaj storil rajni „Stajere“.

Orlovski vestnik.

Orlovski tabor v Konjicah na Malo mašo, dne 8. septembra. Spored: V soboto zvečer ob 7. uri koncert na cerkvenem trgu in ob 9. uri bakljada. V nedeljo ob 5. uri zjutraj budnica, ob 10. uri sprejem gostov na kolodvoru in obhod po trgu, nato sv. maša na prostem. Po sv. maši je zaprisega konjiškega Orla na orlovski prapor, nato ljudski tabor. Popoldne ob 3. uri je javna telovadba: 1. Clani: mariborske proste vaje 1920. 2. Clanice: češke vaje 1920. 3. Naraščaj: češke vaje 1920. 4. Clanice: ples s šerpami. 5. Clani: vaditeljske vaje 1920. 6. Clanice: simbolične vaje po orlovski himni. 7. Orodna telovadba: Okrožja in vzorna vrsta: drog, bradla, krogla in skok. 8. Zaključna skupina. Po javni telovadbi prijateljska zabava z godbo, petjem itd. Sodeluje salezijanska godba iz Rakovnika. Občinstvo opozarjamo, da ima pravico do polovične cene po vlakih, ako si naroči izkaznice (po 1K) pri konjiškem odseku vsaj do 3. septembra. Naslov: Orlovski odsek v Konjicah. Zveza konjiškega vlaka s progo južne železnice: V nedeljo ob 9. uri iz Poljčan v Konjice, v ponedeljek ob 3. uri zjutraj in ob 7. uri zjutraj iz Konjic v Poljčane. Na svidenje! Bog živi!

Prireditve.

Sv. Lenart nad Veliko Nedeljo. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 5. septembra, popoldne veselico na vrtu g. F. Korparja v Osluševcih. Vprizori se dr. Krekova igra „Tri sestere.“ V sporedu je tudi srečolov, šaljiva pošta in Recitacija. Med odmori svirajo marjetinski tamburaši. Pridite! — Odbor.

Sv. Frančišek Ksaverij. Kat. bralno in izobraževalno društvo vprizori v nedeljo, dne 29. t. m., novo igro „Davek na samce“, burko v treh dejanjih. Sodeluje moški in mešan zbor. Vstopnina po navadi. Začetek ob treh popoldne. Vabi odbor.

Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu.

„Mariborski delavec“ z dne 27. julija 1920, št. 164 je objavil članek pod naslovom: Grozeči polom Okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu, v katerem napada ta zavod in posebno načelnika ravnateljstva gosp. Roškarja zaradi nalaganja denarja pri hranilnici Nedereinsiedel na Češkem in zaradi vojnih posojil.

Z ozirom na te napade je upravni svet Okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu na obnem zboru dne 13. avgusta 1920 pod predsedstvom g. v. d. s. sv. dr. Kronvogla soglasno sklenil, da se izreče zaupnica ravnateljstvu in zlasti g. Roškarju ter je ugotovil, da je poslovanje tega zavoda popolnoma v redu, da so vsi člani načelnika in upravnega sveta z g. Roškarjem vred vestno in previdno opravljali svoje posle, da je nalozba denarja na Češkem pupilarno varna, vsled česar ne preti hranilnici nikakoli zguba, da so vse vloge pri tej hranilnici absolutno varne, ker jamči za nje celi sodni okraj Sv. Lenart v smislu paragrafa 1 hranilničnih statutov.

Za nalozbo denarja na Češkem so v smislu opravilnika odgovorni vsi člani ravnateljstva solidarno in ne samo g. Roškar. Tozadevni osebni napad na g. Roškarja je brez vsake podlage. Pripomnimo, da je bila hranilnica leta 1917 in 1918 primorana nalagati svoj razpoložljivi denar pri neki pupilarnovarni hranilnici na Češkem, ker so celo slovenski denarni zavodi odklanjali sprejemati večje vloge vsled preobilice denarja. S čehoslovaško republiko se nahaja naša država v prijateljskih stikih. Ker je naša vloga med tem časom prešla v novo češko valuto, ni nobene ga dvoma, da se mora izplačati v celoti v češki valuti, ki je še vedno mnogo boljša nego jugoslovaška.

Vojnih posojil je Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu podpisala najmanj med vsemi hranilnicami na Štajerskem. G. Roškar je bil vedno odločen nasprotnik vojnih posojil, kar zamorejo potrditi vsi člani ravnateljstva in upravnega sveta. Ko je bivši nemški okrajni glavar v Mariboru nekoč prigovarjal g. Roškarju, naj agitira za vojna posojila, mu je ta zabrusil v obraz: „Kako morete kaj takega zahtevati od mene, ko ste me tirali v ječo zaradi veleizdaje.“

Okrajna hranilnica pri Sv. Lenartu izkazuje za minulo leto nad 20.000 K čistega dobička, dasiravno so se vojna posojila vpoštevala samo s 75% nominala med aktivi in dasiravno se je g. knjigovodji Stuklu priznala nagrada za bilance za leta 1917, 1918 in 1919 v skupnem znesku po 3000 K in dasiravno se mu je zvišala plača s 1. januarjem 1920 mesečno na 1000 K.

Gospod nadrevizor Pušenjak je revidiral poslovanje Okrajne hranilnice pri Sv. Lenartu meseca aprila 1920 in ugotovil, da je poslovanje tega zavoda popolnoma v redu. O tem je podal revizijsko poročilo tudi deželni vladi za Slovenijo.

To je resnica o Okrajni hranilnici!

NOVA TRGOVINA ŽELEZNINE

609

Pinter & Lenard

ALEKSANDROVA CESTA 32—34.

V zalogi se nahaja vse potrebno kovanje za pohištvo, železo, obroče, cinkasta in črna pločevina. Velika izbira orodja in mizarske potrebščine.

Za točno postrežbo in solidno ceno jamčiva ter se vljudno priporočava

PINTER & LENARD.

POHIŠTVO LASTNIH IZDELKOV

iz trdega in mehkega lesa se zavoljo pomanjkanja prostora po znižanih cenah prodaja pri

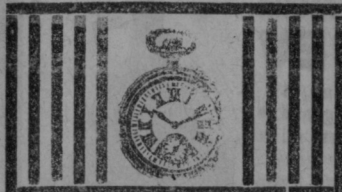
Peter Hochnegger in dr. MARIBOR, Koroška cesta 46—53. Prodaja tudi proti mesečnemu odplačilu. 325

Zastopstvo TOVARNE KLOBUKOV VALENTIN MAČEK V DOMŽALAH se nahaja

v Mariboru, Slovenska ul. 15 sprejema v popravilo, čiščenje, barvanje itd. vsakovrstne damske in moške klobuke, ter naredila na novo. Cene brez konkurence! 612 Postrežba točna!

Mala naznanila.

Razna!

URE

vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatine in srebrnina. Cene zmerno. Postrežba točna.

JAN IGNACIJ, MARIBOR Grajski trg v gradu (Burg).

Jurij Juteršnik

šifkar in pleskar, Maribor, Brančičeva ulica 8, se priporoča za izvrševanje vseh v to stroko spadajočih del. 354

Gornji deli čevljev

se hitro in dobro po meri izdelajo tudi pošiljajo po pošti. Koroška cesta 64, V. Vošinek, Maribor. 647

Miši, podgane, stenice, čurki.

Va vasa golazen mora poginiti, ako uporabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti pelskim mišim K 8, za podgane in miši K 8.; za čurke K 10.; Posebno močna tinktura za stenice K 10.—

uničevalce moljev K 10.; prašek proti mrčesom K 6. in 12.; masilo proti ušem pri ljudeh K 5. in K 10.; masilo za uši pri živini K 6. in K 10.; prašek za uši v obleki in perilu K 6. in 10.; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 10. Prašek protimrazu K 10. Pošilja po porzetju

M. Iunker, Petrijska ul. 3., 121 Zagreb 19.

Trgove. pri večem odjemu popust.

KINO v Norkinella pri Ljutomeru.

Predstave vsako prvo in sradno nedeljo v mesecu v dverani Marka Vaupetič. Zanimive predstave bodo od 8.—12. ure zvečer. Dolamič, lastnik. 723

Zivinski sejm v Poljčanah.

Dne 30. avgusta t. l. se bo vršil v Poljčanah velik živinski in kramarski sejm. 737

Veliki letni

živinski in kramarski sejem se vrši „na Jernejevo“ dne 24. avg. 1920 pri Sv. Dahu na Stari gori, okraj Ljutomer. Kupci se vabijo.

Kupl sei

Lastniki gozdov pozor!

Edor želi svoje gozdove, ki so na posekati, prodati poštenemu leasemu trgovcu, naj naslovi z naradbo velikosti gozda, tozadevne ponnabe na upravo lista. 509

Kosti, ščetine, staro železo, cunje kupuje vsako množino po najvišjih cenah.

KARL SIMA, POLJČANE.

Proda sei

Na debelo! Na drobno!

OBLEKO.

Priproste in najfinije. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, srazo pri: ALOJZIJ ARBEITER, Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 401

Mala hiša z lepim vrtom sposobna za vsako obrt, je po ceni na prodaj. Vpraša se v Dravski ulici št. 15. Maribor. 684

Enovprežen final pokrit vosse prod. Pehovška cesta 13, Maribor.

Pravi firnež kilogram po 65 K proda Davorin Tombah, Sv. Vid pri Ptuj. 672

Hiša enonadstropna z vrtom se takoj proda v Koroški cesti št. 102 v Mariboru. Pojasnila daje Ivan Debelak, kmet v Poljčanah. 714

Gonilne jermene

iz pravega usnja in „Feeler“ patent. jermene za stroje, različne vrste za konje, fine in navadne tudi ponošene priporoča Ivan Kravos

Aleksandrova cesta 13, Maribor. poleg Balkana. Sedlarska delavnica v Koroški cesti 17. 720

Koks za kovače in ključavničarje se prodaja, Po-

brezje, Vrtna ulica 2, Maribor. 742

Sodi iz hrastovega lesa, skora-

raj novi, 150 do 1000 l za prodaj. Naslov v upravnistva. 740

Vino na prodaj, še des 100 hl letnik 1919 in 1917 mešanih vrst in tudi sortirane risliag šipon. po niskih cenah pri Janesu Šegala, veleposest. v Hlaponcih, p. Juršinci pri Ptuj. Vzorec se ne pošiljajo. 746

Posestvo 16 oralov, z zidane hišo in hlevom je na prodaj v Zg. Koreni pri Sv. Barbari blizu Maribora. Za natančne poizvedbe naj se obrne na Ivana Krajnc, posestnika in gostilničarja pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Prodaja se bo vršila v četrtki dne 16. septembra dep. na licu mesta v Zg. Koreni. 748

Par KONJ se odda za nekaj mesecev brezplačno, samo proti dobri oskrbi in pri lepem ravnanju. Vpraša se pri upravi. 707

Službe!

Pridnega šoferja išče okrajno glavarstvo Maribor. 693

3 viničar. družine s 4 do 5 delavskimi močmi sprejme oskrbnistvo graf Pahta, Zgor. Sv. Kungota. 681

Učence, poštenih starišev, potrebno šolsko izobrazbo, zmožnega slovenskega in nemškega jezika sprejme takoj Vid Mory, trgovec v Pliberku. 687

Služkinja za vse, ki zna tudi navadno kuho in pospravljanje sob, se sprejme proti mesečni plači do K 120.—. Le pridana in zvesta moč z da jšimi izpričevali srednje starosti naj se ponudi Josip Petrič-u lesni trg v Ročici ob Paki. 734

Viničar z ženo, ki je kuharica in gospodinja, se sprejme pri dobrih ljudeh, ki nimajo majhnih otrok. Mesečna plača 400—600 K in hrana. Zupnišče Šestine pošta Zagreb. 724

Viničar spreten in marljiv s 3—4 delavskimi močmi se takoj sprejme za vinograd A. Prischnig. Oskrba zasigurana. Redi si lahko 3—4 goved. Resne ponudbe sprejema viničar Prischnig v Ročici, občina Sv. Jakob v Slov. goricah. Jožef Sinič, kateri daje tudi podrobnejša pojasnila. 733

Iščem za takoj:

ekonomovrtnarja, kateri je izvožben v trgovskem vrtnarstvu, ter razume tudi poljska dela in živinorejo. Raspešiljam slovito mineralno slatino „Kraljev vrelce“ ter polnim steklenice strank po najnižji ceni. Oskrbništvo Kostričevica pri Rogatcu, p. Podplat. 739

Krojač, kateri gre na dom šit vsakovrstno obleko, naj naznani svoj naslov na št. poste restante, Velenje. 741

AKO Kimate kaj za prodati? K hočete kaj kupiti? O Iščete službo? Inserirajte v naših listih in uspeh je gotov!

BENCIN DIESEL-OLJE STROJNO OLJE TOVOT-MAST

dejavlja promptno MINERALNA RAFINERIJA DRAVOGRAD.

Depise na centrale v Mariboru. Tel. 80. Brzejavlj. Rafinerija. Oddaja se zastopstva zmocnim tvrdkam v vseh večjih mestih Jugoslavije.

Gospodarska Zadruga za Prekmurje, Mursko polje in Slovenske gorice,

F. Z. K. O. Z.

prodaja: razne manufakture za moške in ženske obleke, vseh vrst špacerije, čevlje, usnje deske, stavbeni les in poljedelske stroje. Kupuje pšenico, žito, koruzo ajdo, prose, oves, kože vse kmetske pridelke. Posreduje pri nakupu večjih poljedelskih strojev, kakor parnih mlatilnic in motorjev. Pravico kupovati in prodajati zadrugi imajo samo člani.

Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni zadruga v Gornji Radgoni in pri vseh podružnicah.

Združne trgovine sov: Gornji Radgoni, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Beltincih, na Cankovi, Križevcih, pri Ljutomeru, Radgoni.

BRZOJAVKA! Novo blage je dospelo! Velika izbira — najnižje cene! Prepričajte se in oglejte si zalogo v trgovini 676 Senčar, MALA NEDELJA.

Raznašalci za naše liste se sprejmejo proti dobremu zaslužku CIRILOVA TISKARNA.

Baloh & Rosina

MARIBOR, Grajski trg 3 634

priporočata razno galanterijo, drobnarijo, toaletne predmete, cigaretni papir in stročnice, potne košare, pleteno pohištvo in raznovrstne ple-tarske izdelke na debelo in na drobno.

Znižane cene! Čevlje dokolenice perilo

obleke, potne košare, tržne torbice, razno galanterijsko blago dobite najceneje Jakobu Lah pri Maribor, Glavni trg 2. 696

Pozor! Pozor! K. Worše, Maribor Gospodska ulica št. 10.

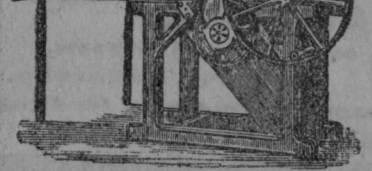
Veletrgovina z manufakturnim blagom. Priporoča svojo bogato zalogo po jako znižanih cenah.

Slovenci širite naše liste!

PROTOKOLIRANA TVDKA IVAN HAJNY MARIBOR

Aleksandrova cesta 45, nasproti glavnemu kolodvoru, priporoča

cenj. posestnikom svojo veliko zalogo samo prvovrstnih POLJEDELJSKIH STROJEV

kot: vitle, mlatilnice za ročni pogon, na vitel, žitne čistilne mlino, trijerje ali žitno odbiralnike, slamoresnice, izvrstne sadne mlino, grozdne mlino, stiskalnice, koruzne robkarje večje in tudi manjše, kakor slika kaže, repereznice, univerzalne pluge, gnojnične šrpalke, izvrstne počiakane brašparilnice v velikosti 50 do 160 l, železne kotle, bakrene kotle za žganje kuhali in stalne ter prevažajoče motorje. Oskrbim slamoresne nože ter popravila vsakovrstnih strojev. Postrežba točna in solidna.

KONEC DRAGINJE!

Veletrgovina Štirmečki razreže celo zalogo platna, cezirja, tiskanine, volne, hlačevine in sukna v ustanke ter razpošilja iste po šudovito snižani ceni v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priloži račna darila.

Veletrgovina in razpošiljalna R. ŠTIRMEČKI, Celje, Slovenija.

Znižane cene!

Cevlje dokolenice perilo

obleke, petne košare, tržne torbice, razno galanterijsko blago dobite najceneje pri **JAKOBU LAH in MARIBOR,** Glavni trg 2.

Parna ŽAGA v Rimskih Toplicah

prevzame vsako vrsto mehkega in trdega okroglega lesa v razžaganje proti kulantni postrežbi.

Prleki, pozor!

Vsak Prlek, ki pride v Maribor, naj si privoščiti pristnih in vedno svežih **GIBANC IN POGAČ** katere peče Prlekinja Alojzija Šafarič, gostila pri „Večernem solncu“ v Mariboru, Splavarska ulica št. 5. Zaliž gibance in pogače s pristnimi starimi in novimi vini iz Prlekije! Za mnogobrojen obisk se priporoča **ALOJZIJA ŠAFARIČ**

CENA 7 KRON

ŽEPNI KOLEDAR

ZA LETO 1921

IZDALA IN ZALOŽILA

TISKARNA SV. CIRILA v MARIBORU

NOVA LEKARNA V MARIBORU.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem odprl novo lekarno na Glavnem trgu št. 20 v Majerjevi hiši. Lekarna je moderno urejena in založena z vsemi zdravili in zdravilskimi potrebščinami.

Mr. ph. Ivan Vidmar, **LEKARNA „PRI SV. AREHU“.**

Dokazano je

da se dobiva pri **TVRDKI**

RUDOLF NIEFERGAL MARIBOR Koroška c. 1 (poleg cerkve sv. Alojzija)

najrazličnejše manufakturno blago po najnižjih cenah. Prepričajte se! Prepričajte se!

VINSKE STEKLENICE

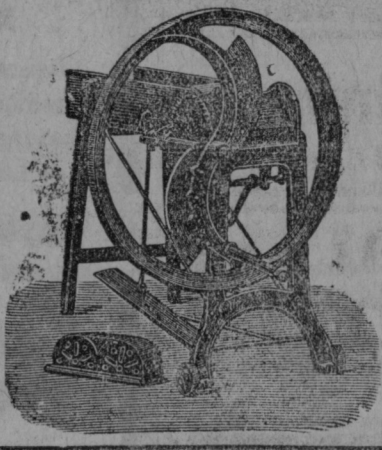
7/10 buteljke in slavnate omote **kupi** po najboljši ceni Veletrgovina v **vina PÜGEL & ROSSMANN, MARIBOR, Trg svobode.**

LANA tekstilna tovarna d. z o. z. p. BEGUNJE, SLOVENIJA

Izdeluje nogavice, jopiče, svitre in vse druge pletenine iz bombaža in volne. Ima posebni oddelek za izdelovanje delavskih nogavic.

Kupuje vsako množino domače in inozemske volne.

Velika zaloga vsakovrstnih kmetijskih strojev

vitlev, mlatilnic, čistilnic, slamoresnic, repereznic, sadnih in grozdnih mlinov, sadnih in grozdnih preš, parilnikov, sejalnih in kosilnih strojev itd. Dobava transisij, benzinovih in plinovitih motorjev, opremljenih strojev in strojev za izdelovanje cementne robe, opreme za mlino, valčevih stelic. Popravila vsakovrstnih kmetijskih strojev.

Tovarna strojev in li-varna železa in kovin K. & R. JEŽEK, Maribor, Aleksandrova cesta št. 51/II. v hiši „Drave“.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znaneem naznanjamo prežalostno vest, da je naš srčneljubljeni mož, oče, sin, brat, svak, stric, tast itd., gospod

Anton Stefanciosa, posestnik in gostilničar „pri Krajnovi“

dne 17. avgusta ob pol 3. uri zjutraj, v starosti 58 let, po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb nepozabnega rajnika se je vršil v četrtek, 19. t. m. ob pol 11. uri iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin. Sv. Florjan pri Rogatcu, 17. avgusta 1920.

Marija Stefanciosa roj. Marinc, žena. Tone, Maksim, Viktor, Franček, Gustl, Drežček, Dragi, Tinček, otroci. Mici Stefanciosa roj. Jagodič, snaba. Ursula, mati. Joško, Franc, Minka, Nežka, Lojzek, Marko, Martin, Terezija, bratje in sestre. Rodbine: Stefanciosa, Marinc, Šrimpf.

ZAHVALA.

Za vse izraze sočustva ob bridki izgubi našega iskreno ljubljenega

Antona Stefanciosa

in zlasti še onim, ki so pokojniku pomagali lajšati zadnje ure, izrekamo globoko zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo g. dr. Brabecu za njegovo požrtvovalnost in trud, o. g. dekanu za njegov tolažilni poslovljni govor, domačemu g. župniku za tolažbo, kakor tudi ostalim g. duhovnikom, rogaškemu čitalničnemu in domačemu pevskemu zboru za srce pretresujoče žalostinke, nadalje gasilnemu društvu iz Rogateca, vsem sorodnikom, prijateljem in znaneem, za krasno darovano cvetje in vsem, ki so spremili našega nepežabnega na zadnji poti!

Sv. Florjan pri Rogatcu, 19. avgusta 1920. **Zalujuočl ostali.**

PIROL

je izkušeno ubrajljivo sredstvo proti svinjakačnim boleznim. 1 steklenica stane K 8.—. Dobi se pri **Magdalenski lekarni v Mariboru**

Pšenico, koruzo in otrobe,

zdravo blago promptno po brezkonkurenčnih cenah.

KOCIAN I DR. K. D. Zagreb.